

Szerkesztőség: Kiadóháza
és nyomda: Eml. Rez. Ferdinánd (József főherceg-ut.) 4.
Telefon: 151. Sürgőnyom: Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rovatios nyomása: Helyileg naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árf: évi 1080 félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 90 Lej. több. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 ban felár) Hirdetések tarifa szerint

XLV. évfolyam, 284. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szombat, 1930. december 13

A bujtogatók

sötét alakjai újra feltűnnek itt is, ott is, ahol becsületes munka folyik a munkatermekben. A gépek ütemes zaja közepette, a kenyérkereső családapák és családanyák, a dolgozó fiúk és a velük versenyt dolgozó leányok sorai között újra megindult a lelketlen felelőtlenség kárhözvontas aknamunkája és a házugságok felrepitett színes léggömbjei, a bombasztikus szavak lázítása, újra kápráztatni kezdik a gyanútlan szíveket, hallucinációkra készítik a munkabárárdi szemeket és a dolgozó gépek ütemére szokott füleket.

Mindig akadnak áldozatok. Mindig akadnak tapasztalatlan lelkek, akik beleszedülnek a lábuk előtt ásott gödörbe, akiket szuggérálni tudnak a lázító frázisok, a felelőtlenség, a rombolás sötét célu tájékozása. A legutóbbi események azt mutatják, hogy a munkásság komoly és tapasztalt férfi-tömegei öntudatosan utasították vissza a felelőtlenség és a rombolás idegen pénzen élősködő ügynökeinek mindenféle és fajtájú okvetetlenkedését. A gyári munkásnőkre került tehát most a sor a bujtogatók aknamunkájában. A munkásnőkre, akiket könnyebb szédíteni, könnyebb visszaadni politikai és szociális tapasztalatlanságukkal, jól jöhiszeműségükkel, — hogy aztán felvehessék az elárultak vérdíját, az eladott lelkek után járó Judás-obulusokat.

A lázítók, a bujtogatók, a mindig bőbeszédű a háttérben dolgozó, hangoskodó felelőtlenek újra eredményesen dolgoztak tehát. Száz meg száz aradi munkásasszony és munkáisleány került télvíz idején a csatáros uccára, az elhelyezkedésnek legkisebb reménye nélkül, — csak azért, mert egy meggondolatlan pillanatban, ismeretlen forrásból és ismeretlen úton érkező izenetre, a munkát önként abbahagyta és elvakulva követte a szájkodás lelkiismeretlenjeit az uccára. Az uccára, mely nem ad sem munkát sem kenyeret.

Mélysegesen tragikus minden tanulság, amelyet a bekövetkező események saját könnyelműségük következményeképpen állítanak az igazság éles villanyfény-világításában, az elkápráztatott szemek elé. A félrevezetett, hamis jelszavak mákonyával elbódított munkásnők szárai mára már tudatára ébredtek a valóság komor következményeinek. Elszállt a mérgezett szavak láza, megszűnt a szuggesztió pillanatnyi bódulata: de megmaradt a nyomor, a munkanélküliség, a fütetlen szoba és a kenyértelen asztal odahaza, a családban.

Kérdezzük: adnak-e kenyeret a munkanélkül maradt munkásnőknek azok, akik elvették a munkától őket...? És kérdezzük újra: mit kaptak cserébe a munkahelyüket önként elhagyó, félrevezetett munkásnők — azoktól, akik rábeszéltek erre őket...?

Frázisokat kaptak és kapnak; semmi más egyebet. Tájékos szavakat, amelyek csak nekik jelentenek díjazást, — de erről viszont nem beszélnek. A félrevezetett, a tönkretett egzisztenciájú, új állásnélküliek ösztályrésze: a nyomoruság marad.

Elhisszük, hogy meg vannak elégedve a munkatermek sötét lovagjai. Megértjük, ha elégedetten dörzsölik össze kezeiket egy-egy jólsikerült népmentési szónoklat előadása után; hiszen a végső céljuk, a tömegek forradalmosítása. A fővénnyel fegylyvel, néha halállal bünteti azt, aki életet vesz el: de mit érdemelnek a munkás-egzisztenciák gyilkosai, akik családokat ütnek el a mindennapi kenyértől...?

A munkásságnak kell végeznie a munkatermek galandférgelével. A szájalókra, a bujtogatókra, a munkástömegek tömeghőhőzárára nincs szüksége ennek az országnak, amely minden kintlódás, gond, gazdasági zűrzavar közepette is, minden körülmények között és elsősorban is — dolgozni akar!

Dr. Barabás Bélát hetvenötödik születésnapján a magyarság szeretete vette körül

A magyarság vezérét mai születésnapja alkalmával számosan keresték fel szerencsekívánataikkal — Üdvözlő táviratok és levelek tömegesen érkeztek a mai napon — Egy ismeretlen ismerős üdvözlése — Gróf Bethlen György távirata — A magyar nők is elvitték szeretetüket

A Szent László-ucca előkelő nyugalma élénk forgalom váltotta föl a mai napon. Autók és magánfogatok hosszú sora várakozik a gyalogjáró mentén. A szokatlan élénkség az ucca egyik bérháza köré fonódik, amelynek első emeletén lakik Barabás Béla dr., aki ma ünnepli 75-ik születésnapját. Már a kora délelőtti órákban megélnék az első emeleti lakás. Háztartási alkalmazottak sűrűnek-forognak, az egész ház izgalommal készül a látogatókra, hiszen előrelátható volt, hogy a mai napon nem áll meg a kilincs Barabás Béla dr. előszoba ajtaján. Az ebédlőben dusan terített asztal várja a vendégeket. Az ünnepeket most is iróasztala mellett ül. Serényen dolgozik, ki tudja mit, ki tudja kinek az ügyét intézi még a mai nevezetes napon is, amikor az egész magyarság, miként egy szív, egy lélek, érzelmileg ott lebeg körül az ősz ember körül, aki korát megcáfoló frissességgel, közvetlenül és méltóságteljesen várja az ünneplőket.

Az első üdvözlés

Délelőtt 11 óra. Ekkor szólal meg az első csengő az előszoba ajtón: *Wenelt* Manó, az aradi nyugdíjas vasutasok elnöke, ünneplőben lép az ősz vezér elé. A nyugdíjas vasutasok üdvözlését hozza, azoknak az embereknek forró kívánságait, akiknek érdekei mellett szám-

talanszor tört lándzsát Barabás Béla dr. Ezután se vége, se hossza a látogatók seregének. Férfiak és nők, fiatalok és öregek, azok, akik meseteli távlatból formáltak meg maguknak Barabás Béla dr. múltját és azok, akik egy életet éltek le a vezér oldala mellett, akik számtalanszor elgyönyörködtek ércesen csengő hangjában, amikor szövekről hirdette civeit és tigris módra védelmezte a magyar jövőt.

Velcsov Géza dr. alpolgármester Aradváros üdvözlését hozza az ünnepeket, azt a városot, ahol született, amelynek közéletében mindig aktív része volt s ahova öregségére eljött pihenni. *Dr. Parecz* Béla országgyűlési képviselő az aradi Magyar Párt jókívánságával járul vezéré elé. *Parecz* dr. reprezentálja a harcias jelent, azt a küzdelmet, amely a 75 éves Barabás Béla dr.-nak a jól megérdemelt nyugalom helyett ösztályrészt jutott. A sajtó üdvözlését *Staubert* József az Aradi Közlöny főszerkesztője, *Zima* Tibor az Erdélyi Hírlap főszerkesztője és *Major* Béla szerkesztő tolmácsolja a 75 éves Barabás Béla dr.-nak. A Kereskedelmi Testület nevében *Domján* Sándor elnök hozza Aradváros kereskedő társadalmának szívből fakadó jókívánságait, a római katolikus egyház nevében *Lakatos* Ottó dr. plébános üdvözlő az ünnepeket.

A magyar nők virágot hoznak Barabás Bélának

Már delet harangoznak és Barabás Béla dr. házában még mindig egymást követik a vendégek. Hölgyek érkeznek, virágcsokor van kezükben és néhány perc múlva a 75 éves Barabás Béla dr. galambösz alakja ott díszel a szekiük és krizantémok erdejében. Valósággal megható, hogy Aradváros női társadalma mennyi önzetlen szeretettel, mennyi rajongással övezi körül a magyarság ősz vezérét és hogy Barabás Béla dr. milyen fiatalos udvartassággal tud még foglalkozni hölgyekkel. A hölgyek sorozatát özv. *Witauschek* Lajosné nyitja meg, aki elhozta *Vásárhegyi* Janka üdvözlését. Azután egymás után következnek a látogatók. Ott látjuk dr. *Lős* Rezsőt, *Szell* Lajos dr.-t, *Maresch* Gyulát, *Bornemiszsa* bárót, dr. *Borsos* Bélát, *Steiner* Pált, dr. *Somló* Ármint, *Dömötör* Bertalant, *Berczy* Lajost, dr. *Magyar* Sámuel, *Szendrey* Mihályt, *Lantos* Miksát, *Medve* Imrét, *Schamper* Józsefet, *Szekeres* Józsefet, *Turák* Józsefet. A délutáni órákban is egymásnak adják a kilincset Barabás Béla dr. látogatói. *Dr. Parecz* Béláné, *Kintzig* Gézáné, dr. *Szuchy* Pálné és *Heppesné-Harmath* Józsa hozták el üdvözlésüket.

Az íróasztalon levelek és táviratok özöne. Az ünnepeket olvasni sem győzi őket. Ismerősök és jóbarátok távoli hódolatát hozta el a posta Barabás Béla dr.-nak. A Katolikus-Kör, a budapesti hetedik-kerületi 48-as Függelenségi Pártkör, a neológ Izr. Nőegylet, a tordai Magyar Párt, *Szakács* Péter volt szenátor, *Bakonyi* Kálmán egyetemi tanár, *Purgly* László, *Kneffel* Lajos, dr. *Nemes* Zsigmond, *Szondy* Géza és felesége írásban üdvözölték a magyarság vezérét. A táviratok tömegéből megemlítjük *Sebestyén* László, *Boros* Elek, dr.

Krenner Miklós, a szilágysági Magyar Párt, a borosbeszi magyarság, dr. *Venczel* miniszteri tanácsos és dr. *Tabakovic* György táviratait, de előreláthatólag a táviratüdvözlések legnagyobb része a holnap nap folyamán fog bejutni.

Gróf Bethlen György távirata

Jellemző Barabás Béla dr. népszerűségére az a szellemes távirat, amelynek aláírója *Miklós* *Friedmann* Leó. Az ünnepeket bárhogyan is szeretné, nem tud arra visszaemlékezni, hogy ezzel a névvel mikor találkozott, vagy hogy találkozott-e egyáltalában az életben. Az érdekes távirat így szól:

„Neked még 45 évvel, testvéreinknek ugyanannyi Barabás Bélát kíván Miklós *Friedmann* Leó.”

Gróf *Bethlen* György a romániai Magyar Párt elnöke hosszú táviratban tolmácsolja a magyarság üdvözlését. A magasztos hangú távirat így szól:

„A lélekben még mindig ifjú öreg harcost értékes élete 75-ik évének betöltése alkalmából szívből üdvözölöm. Legyen áldás minden lépéseden, hogy részed tehessen jogos küzdelmünk elmaradhatatlan sikerében!”

Gróf *Bethlen* György.

Már késő estebe hajlik az idő és a 75 éves Barabás Bélát még mindig ünnepli Arad magyarsága. Az őszinte örömnök spontán megnyilatkozása volt ez, amelyhez hasonlóval csak az az ember büszkélkedhet, aki olyan lelkesen, olyan sokat és szépet cselekedett fajáért, mint Barabás Béla dr.

Erdélyszerte nagy érdeklődéssel várta a magyarság azt az előadást, amelyet a budá-

pesti Studio ávizált be és amelynek keretében méltatják dr. Barabás Béla pályafutását, a magyarság érdekeiért vívott évtizedes küzdelmek fáradhatatlan harcosának múltját. Este negyednyolc órára tüzte ki a Studio az

„Egy magas, őszhajú ur ül a rádió előtt...”

Negyed nyolc órakor megszöndül a budapesti Studio ismert jelzése és Radó Árpád jelenti, hogy Gyula diák, vitéz Somogyváry Gyula előadást tart Barabás Béla dr.-ról hetvenötödik születésnapja alkalmával. Néhány pillanat múlva megszólal Gyula diák. Előadása szíves, érdekes és tömör.

Magyarország, Erdély és a kisebbségi nyelvterület egész magyarsága lázas érdeklődéssel várja ezt a percet — mondotta. — Az aradi Szent László-templomban, ebben a pillanatban talán egy magas, őszhajú öreg ur ül a rádió előtt, körülveve az őt innépi vendégeikkel és a küldöttek tagjaival; ez az ember, akinek hetvenötödik születésnapját innépi ma a magyarság: Barabás Béla dr. Első nyilvános szereplése is gyönyörű és emberi volt. Először a szegedi nagy árvíz mentési munkálatainál tűnt fel. Méltó volt egyéniségéhez első szereplése, mert számos szerencsétlennek nyújtott segédkezet. Mint egyetemi hallgató is korán vezérszerepet vívott ki magának és emlékeztetése tette nevét a hetvenes évek magyar-török barátkozásában.

Ezután Gyula diák Barabás Béla dr. politikai szereplésével foglalkozik. Ismerteti a Tisza Kálmánnal szemben Nagyváradon elért győzelmét és azt a békemunkát, amelyet a delegáció elnökeként végzett Ferenc főzseri és a nemzet között.

A „bálványdöntő” Barabás — folytatta — méltó maradt politikai múltjához akkor is, amikor az idők járása megnehezült a

előadást, amelyet Gyula diák tartott és nemcsak Aradon, hanem Erdély többi magyarlakta vidékén is Pestre igazították be a rádióhallgatók készülékeit és feszülten várták a felszöndülő szavakat, amelyek mind az aradi ősz vezérről: dr. Barabás Béláról szólnak.

magyarság fölött. Az, aki előtt nyitva áll az út a bársonyszék felé, amikor változott a magyarság sorsa, arra érezte magát hivatottnak, hogy ottmaradjon Erdély magyarsága között, amelynek vezére lett, Bölcsességével, óriási politikai tapasztalataival és megrendíthetetlen akaraterejével ma is a magyarság helyzetének javításán dolgozik és ott él szívéhez nőtt városában: Aradon. Barabás dr. a demokratikus polgári célokért küzdött és küzd ma is. Sohasem törekedett hatalomra, hanem megmaradt mindvégig egyszerű székely nemesnek. A magyarság szeretete, csodálata és jókívánsággal veszik körül ma este Aradon, meghitt kedves családi körében az egykori függetlenségi eszmék rendíthetetlen harcosát, feléje hála és megbecsülés száll, mindenünnen, ahol magyar nyelven beszélnek.

További szavaiban megemlíti mint kedves és jellemző adatát Barabás dr. nemeslelkű gondolkodásának, amikor mint aradi főispán a nehéz helyzetbe került Blaha Lujzának sietett segítségére és gavalléros gondolkodásával egyetlen tollvonással szabaddította meg nyomasztó anyagi gondoktól a „nemzet csalógnyt”. Meghatóan kedves módon említi meg Somogyváry Gyula dr. Barabás Bélának a közjótékonyaság terén elért eredményes munkálkodását és talán a legnagyobb érdemét: hogy öt évtizeden keresztül hűséges, megértő hitvese, barátja és munkatársa volt annak a Barabásnak, aki előtt a mai napon hódolattal hajtja meg zászlaját a magyar nép.

„A kormány mindenkit megveretett”

Lupu éles támadása a parlamentben a kormány ellen. Gorombáskodások a kamarában. — A német kisebbség is a felirati javaslat ellen foglalt állást.

A diákvargások ügye a kamara előtt

Bucurestiből jelentik: A kamara mai ülésén először dr. Bulau szólal fel, akit tegnap a parlamentben megtámadtak tiszti főorvossá való kinevezése miatt, arravaló hivatkozással, hogy képviselő nem lehet tiszti főorvos. Dr. Bulau kijelentette, hogy előbb volt tiszti főorvos és csak aztán választották meg képviselőnek. Perieteanu alelnök az ügyet átutálja az összerühethetlenségi bizottsághoz.

Mircea Djuvara ezután a Pop-Csicso és Bratiana Vintila közti levelkezést teszi szóvá és kijelenti, hogy szükségesnek tartja, hogy Camarasescu, Muntenia tartományi igazgatójának ügyét is terjesszék az összerühethetlenségi bizottság elé, hogy megállapítást nyerjen az, hogy egy tartományi igazgató lehet-e képviselő. Ezután a Stewart-ügyre tér át és megállapítja, hogy a szerződésen bizonyos módosításokat eszközöltek egy Berliani nevű ügynök közvetítésével. Felteszi a kérdést, hogy hogyan került ez a módosítás a szerződésbe?

Madgearu: Nagyon helytelennek tartom, hogy folyton emlegessük és kifogásoljuk Stewartot, aki az angol parlament tagja.

Djuvara: Nem érdekel, hogy kicsoda Stewart, hanem igenis a vele kötött szerződés érdekli.

Madgearu: Manolescu miniszter ur majd fel fogja önt világosítani.

A rendőrség szemét huny

Ezután Landau zsidó képviselő két szót. Konstatálja, hogy a december negyedik interpellációjára, melyet a galati-i és brailai zavar-

gásokkal kapcsolatban tett, mind a mai napig nem kapott választ. A kormány hallgat, ezekről a dolgokról mit sem akar beszélni és az eredmény az, hogy december 10-ikén újabb excesszusok történtek a polgárság személyi és vagyonszövetségének ellen. Mindig ugyanazok a diákok verik be az ablakokat s mindig rendőri segédlettel. A rendőrök már szinte specializáltak magukat abban, hogy hogyan kell személni. Nem a román diákság, hanem az antiszemita diákság tartott kongresszust.

Iorga professzor nem engedi, hogy a tünemények felelősségét a diákságra hárítsák. Roszszul teszi az, aki a diákokat teszi felelőssé felelőtlen elemek meggondolatlan dolgai miatt. A bűnösök bíróság elé fognak kerülni és akkor megállapítást nyer az is, hogy diákok voltak-e azok.

Mirescu (szociáldemokrata): Vonják felelősségre az értelmi szerzőket!

Cuza: Kik azok? (Általános derűtlenség.)

Valad, galati képviselő megállapítja, hogy Galatiban is felelőtlen elemek követték el a kilyengéseket. Az antiszemizmus meg volna old-

Kisebbségi panaszok a szenátusban

A szenátus ülésén Vaitoianu tábornok tiltakozik a törvénytelen községi illetékek ellen. Calinescu belügyi alminiszter felvilágosítja, hogy a közigazgatási törvény jogosítja fel a községeket ezeknek a díjaknak a szedésére.

Muth Gáspár, sváb szenátor kijelenti, hogy a németek engednek a király felszólításának, hogy az összes pártok dolgozzanak együtt az

Orientálódnak a liberálisok

Meggyezést keres a liberális párt a többi pártokkal.

Bucurestiből jelentik: Politikai körökben híres hír annak, hogy a liberálisok nemcsak a néppárttal keresnek összeköttetést Tancred Constantinescu és Averescu marsall révén, hanem más pártokkal is tárgyalásokba kívánnak bocsátkozni. Több liberális korifeus meghatalmazást kapott, hogy pulatolozzon a nemzeti-parasztpartinál, a Lupu- és a Stere-csoportnál. Megállapítható azonban, hogy a liberálisok kísérletét nem sok szimpátiával fogadják.

Fűtési hálózatot építenek Budapesten

Fehér dr. kereskedelemügyi államtitkár érdekes törvényjavaslatát

Budapestről jelentik: Fehér Gyula-dr. kereskedelemügyi államtitkár törvényjavaslatot dolgozik, amely szerint a villanyenergia centralizálásához hasonlóan Budapesten centralizált fűtési energiaközpontot létesítenének. A kereskedelemügyi miniszterium ugyanis kiszámította, hogy Magyarország évente 100 millió pengőt fizet külföldről importált tüzfűzért, kőszénért és kőszénért. Ez a költség megtakarítható volna, ha a fűtést központosítanák. E terv szerint a villany és gázhálózatokhoz hasonló hálózatot építenének, amely a központból vírmézőt a melegít, a forró gőzt és a melegvizet. Legeleször Budapest V. kerületében vezetnék be a centralizált fűtési rendszert, ahol a legtöbb közintézmény van. Ennek a központi fűtésnek bevezetése, amely a világon egyedül Budapesten valósulna meg, az az előnye is lenne, hogy nagymértékben megjavítaná a magyar főváros levegőjét.

va, ha Landaut és Cuzát egy szobába zárják. Ezután Hans Otto Roth szólal a felirati vitához.

— Kívánatosnak tartanám — mondja — a polgárság összefogását a világválság leküzdésére. A nemzeti-parasztpart elmulasztotta igéreteit betartani és különösen elfelejtkezett azokról, melyeket a kisebbségeknek tett. A trónbeszéd csalódást váltott ki belőlünk, mivel egy szobában sem emlékszik meg a kisebbségi törvényről.

„Mit nevelsz, te hülye?”

Ezután felsorolja a kisebbségek gazdasági és kulturális panaszait. Dr. Lupu megállapítja, hogy akkor, amikor a buza kilogramma egy lej, akkor egy tojásért három lej kell adni.

Pitigoi képviselő mosolyog.

Lupu dr.: Mit nevelsz, te hülye?

Az elnök rendreutasítja Luput, aki folytatja beszédét. Tiltakozik az iskolák leépítése ellen, mert amúgy is sok az analfabéta. Sürgeti a kamatellenes törvényt. Ismerteti egy galati paraszt panaszait. Manu elkész itt közbeszól, azonban Lupu letorkolja:

— Hallgasson maga alelnök és pap. Fogja be a száját.

Ezután így folytatja:

— A kormány megverette a kereskedőket, megverette rokkantakat, megverette a diákokat, mindenkit megveretett és az ország is meg van verve ezzel a kormánnyal. Legtöbb idejét hogy távozzon.

Lupu után Manu elkész szólal fel:

— Vigyázzon magára Lupu, — mondja — mert ha eljön Szamos megyébe, ott majd elhúzzák a nótáját.

ország helyzetének szanálásán. Beszél a súlyos helyzetről, felsorolja a kisebbségek panaszait és kívánja, hogy jobb kisebbségi politikát folytasson a kormány. Végül Esac, balti szenátor beszél a besszarabiai helyzetről.

Bucurestiből jelentik: A felirati vita befejezése szombatra, vagy hétfőre várható. Ezután megkezdik a költségvetés tárgyalását, amely előreláthatólag 10—12 napig fog tartani

Vakmerő rablótámadás Aradon

Szalontai uriaszony izgalmas kalandja az uccán Balázsne felismerte támadóját, egy szalontai sofőr személyében.

A rablóromantika, mely a maga valóságában talán nem is fest olyan romantikusan, a tél közeledtével újra kezd felbújni. A betörések mind gyakrabban ismétlődnek meg, tegnap este pedig teljesen szokatlan, defektívregénybe illő rablótámadás játszódott le Aradon. A támadás passzív szereplője egy nagyszalontai uriaszony, aki egy pár napja tartózkodik Aradon, hogy férje megbízásából egyes üzleti ügyeket elintézzon. Az uriaszony, Balázs Jánosné tegnap este bevásárlásokat eszközölt a városban, majd pedig elindult a Str. Petru Pupos 20. szám alatt lakó rokonai felé. Balázs Jánosné mílsem sejtve, gyanútlanul haladt az uccán és már közel járt ahhoz a házhoz, ahol rokonai laknak, amikor hirtelen egy fiatalember termelt előtte, aki szó nélkül

torkon ragadta az uriaszonyt, leteperie a földre, feibe vágta, majd pedig a kezében levő aktatáskát kiragadván kezéből, elmenekült.

Az uriaszony csak pár perc múlva tért magához és a legnagyobb megdöbbenéssel vette észre, hogy

32.000 lejt és 400 francia frankot tartalmazó aktatáskája eltűnt.

Izgatottan szaladt rokonaihoz, akiknek előadta az esetet, majd pedig velük együtt megjelent a rendőrségen, ahol feljelentést tett Hui komisszárnál. Az uriaszony előadta, hogy támadójában Góth János gyulavarsándi illetőségű sofőrt ismerte fel, aki Szalontán is hosszabb ideig volt állásban. Valószínű, hogy az állás nélküli sofőrben akkor fogamzott meg a terv, amikor Balázsne az aktatáskával látta haladni az uccán. Hosszabb ideig követte az uccán, majd pedig közvetlenül rokonai háza előtt megtámadta. Balázs Jánosné részletes leírást adott támadójáról és ennek alapján a rendőrség teljes apparátussal bevezette a nyomozást.

Megakasztotta a telefonforgalmat Aradon a hó, amely elszakította a huzalokat — Pop Victor postafőnök nyilatkozata

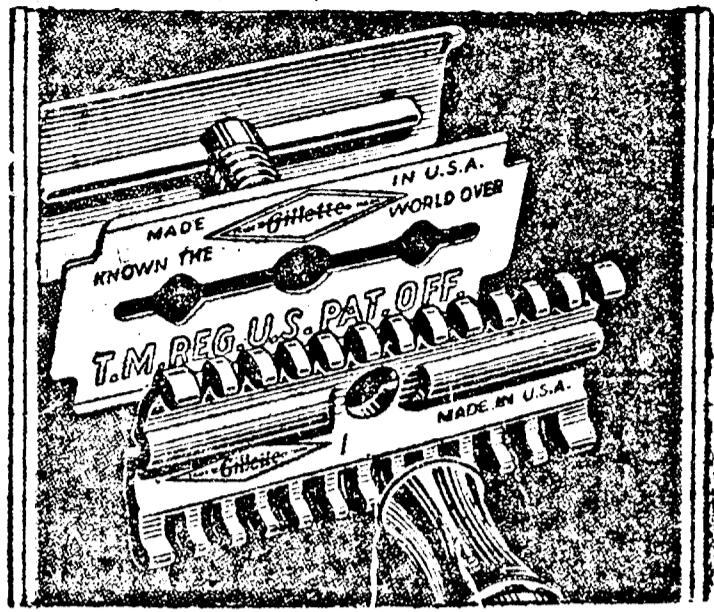
Tegnap éjjel esett le Aradon az első komolynak mondható hó. Azok, akik ma reggel ablakukon kinéztek, meglepetve látták, hogy a tegnapi esőből — hó lett. A háztetők fehérk voltak, az udvarokon centiméteres volt a hó és tele voltak hóval a telefontörtek is.

Az első hó azonban meglehetősen károkat okozott Aradon. A város majd minden részén elszakadt telefontörtek jelezték, hogy Aradra megérkezett a tél. Arad a hóesés következtében jóformán el volt zárva az ország többi részétől, mert az interurbán-vonalak használhatatlanok voltak. A hóesésnek a telefontörtekben okozott káraitól kérdést intéztünk Pop Victor aradi postafőnökhöz, aki a következőkben nyilatkozott:

— Tény az, hogy a hóesés következtében az egyes vonalakon a beszélgetés szünetel. Az interurbán-vonalak rosszak, azokon beszélni nem lehet és csak a nagyváradi és temesvári vonalon bonyolíthatunk le forgalmat. Ami a helyzetet valamennyire enyhíti, az az, hogy a külfölddel való összeköttetésben fennakadás nem állott be. Aradon eddig mintegy százhusz romlott telefont jelentettek be. A frissen esett hó nagy mennyiségben ráakadt a huzalokra, amelyek elszakadtak. A városban a telefonok javításán jelenleg tizenkét ember dolgozik, míg a vidékre ennek a számnak majdnem dupláját küldtük ki.

— Annak, hogy aránylag ilyen kevés helyen okozott zavart a hóesés az oka, hogy Aradon mintegy 250 helyre kábelben fut a drót. Nagyváradon például még ennyi zavar sem következhetik be, mivel ott a telefon teljes egészében kábelre van berendezve.

Egyetlen egy kísérlet

az UJ Gillette pengével az UJ Gillette készülékben már teljesen elegendő!

Sohasem fog mást kívánni!

NEM „patogzik“ fel többé az arcór, nem „huz“ a penge a borotválkozásnál. Miért?

Figyelje meg: A készülék kifogástalan működésének legfőbb feltétele a penge egyetlen feszültségében rejlik. Ezt most biztosítottuk.

Az UJ Gillette készülék sarkai lettek lényegesen megerősítve, miáltal ha a készüléket le is ejtjük, sérüléstől nem kell félnünk. De még ha a készülék sarkai kissé el is hajlanának, az egyetlen feszültség ezáltal nem befolyásolódik, mivel a penge sarkai ki vannak vágva.

Még ma kellene egy UJ Gillette készüléket vásárolnia. 24 karátos arannyal aranyozva, elegáns dobozban várja Önt. Egy pengétartó egy darab UJ Gillette pengével van mellékelve.

A teljes felszerelés ára 200 lei.

UJ Gillette penge: 5 darabos csomagolásban 86 lei, 10 darabos csomagolásban 172 lei.

Kapható minden szaküzletben.

Az UJ Gillette penge használható az eredeti Gillette készülékben is

Gillette

Károlyi Gyula gróf nagyszabású expozé tartott Magyarország külpolitikájáról

Az új magyar külügyminiszter károsnak tartja a revíziós blokk megalakulását — „Csak békés uton érhető el a revízió” — Jóviszony a szomszédállamokkal

Budapestről jelentik: Károlyi Gyula gróf külügyminiszter ma a sajtó képviselői előtt expozé mondott.

— A magyar külpolitika — mondta Károlyi — a személyi változás dacára Walkó intenciói szerint halad továbbra is és békés viszonyt akarunk teremteni szomszédainkkal. A békeszerződések aláírása óta Európaszerte rosszabbodtak a viszonyok és a javulás nem képzelhető el a békeszerződéseknek békés uton való megváltoztatása nélkül. Ezért a magyar külpolitika legfőbb feladatának tekintjük a szomszédokkal való barátságot, továbbá a kisebbségek számára a külállamokban az igazságos helyzet biztosítását, vala-

mint a teljes, egyenlő mértékű lefegyverzést. Károsnak tartom az ugynevezett revíziós blokk megalakulását, nehogy Európa két csoportra, pró és antirevizionista csoportokra tagozódjék. Egyetlen helyes megoldás, ha Európa egységes felismerés alapján békés uton megváltoztatja a békeszerződéseket.

A megjelent hírlapírók nevében Vészi József főszerkesztő üdvözölte a külügyminisztert és biztosította a sajtó támogatásáról.

SZENZÁCIÓS CIKKEK.

színes riportok, képek és rajzok tartják az ARADI KÖZLÖNY vaskos tartalmú, rendkívül érdekes karácsonyi számát.

Titkos Ilona férjhez megy Eszterházy Tamás grófhhoz

Bonyodalmak a házasság körül — A család gondnokság alá akarja helyeztetni Eszterházy grófot — A fiatal mágnás minden ellenzés dacára nőül akarja venni a művésznőt

Budapestről jelentik: Mult héten Titkos Ilona Benczur-ucca 9. szám alatti pazarul berendezett hatszobás lakásán illusztris társaság jelent meg. A társaság tagjai részint Eszterházy Tamás gróf, részint Titkos Ilona színművésznő legszűkebb baráti környezetéhez tartoztak.

Ebben a baráti körben Eszterházy Tamás bejelentette Titkos Ilonával való eljegyzését. A hirt a baráti kör tagjai nagy örömmel vették tudomásul, bár az nekik az előzmények után nem volt meglepetés.

Talán a legnyitabb titok Pesten az a pajtáság, amely a fiatal Eszterházy és a ragyogó színésznő között kifejlődött. Eszterházy Tamás már évek óta leghivebb hódolója Titkos Ilonának.

Viszont az Eszterházy-család hosszabb ideje élénk figyelemmel kíséri Tamás gróf szereplését. S a közismert váltóhistóriák idején már majdnem szigorú közbelépés következett a család részéről.

Erre azonban a Watzdorff-ügyben nem került sor. Ellenben Eszterházy Tamás gróf Titkos Ilonával történt eljegyzésének igen súlyos következményei lehetnek. Az eljegyzés után ugyan Eszterházy Tamás gróf Titkos Ilonával együtt leutazott Derecskére, hogy ott családjától a házassághoz való hozzájárulást kikérje, de ez az Albrecht főhercegéhez hasonló fellépés agha hozhat eredményt. Az Eszterházy-család nem nézi jó szemmel ezt, az évek

alatt ide fejlődött megértést s bár Titkos Ilona művésznő képességét a legteljesebb mértékben elismeri, még sincs meg benne a hajlandóság, hogy a kapcsolatnak a házassággal való legalizálásába belenyugodjék.

Ennélfogva Eszterházy, Tamás gróf feje felett

Damokles-kardként lebeg családjának az az elhatározott szándéka, hogy Titkos Ilonával való házasságát minden törvényes eszközzel megakadályozza.

Ez az eszköz az a gondnokság alá helyezési eljárás, amelyet a család már a váltóhistória kipattanása idején is igénybe akart venni. A család hir szerint ezzel az eljárással akarja megakadályozni, hogy Tamás gróf oltárhoz vezesse a híres művésznőt. Eszterházy Tamás gróf azonban hir szerint nem tulajdonít nagy fontosságot ennek a fenyegetésnek és

eltökélt szándéka, hogy családjá ellenzése dacára is feleségül veszi Titkos Ilonát, még pedig már december havában.

Ha ezt az elhatározását valóra váltja, ugy előreláthatólag olyan harc fog kitörni közte és családjá közt, amelynek arányai még az Albrecht főherceg házassága körül támadt bonyodalmakat is felülmulják majd.

Az előkelő fővárosi társaságokban most feszült figyelemmel várják, milyen fejleményei lesznek Titkos Ilona és Eszterházy Tamás gróf romantikus történetének.

Karácsonyi ajándéknak alkalmas

Női és férfi 1-2
lenn zsebkendők **40 és 45 lej**

Grünberger L. és Társa

Bul. Regina Maria 24. — „CONSUM” könyveskére 18.

Fiedler István püspököt vasárnap iktatják be Szatmáron

Fiedler Istvánnak a szatmári stallumába való beiktatása vasárnap fog megtörténni a következő egyházi ünnepség keretében.

Vasárnap délelőtt fél 10 órakor a székesegyházban ünnepélyes szentmise lesz. Az új püspök introinációja — püspöki trón eloglalása — a szentmise keretében történik meg, amely után a püspök székfoglaló beszédet tart. A templomi ünnepség befejeztével a püspök a rezidenciában fogadja híveinek üdvözlését, amelyet Ilosvay Lajos kanonok-plébános tolmácsol. Délután 6 órakor a Cecil-egylet nagytermében a Kath. Karitas műsoros disztribúciót rendez nívós programmal, amely előadáson a püspök is megjelenik.

A műsorban szerepel a Polgári Társaság dala, amelynek több ének számmal, amelyeket Hofimann Ferenc karnagy vezénylete mellett fog előadni.

Amint a fentiekből látható, az új püspök szatmári beiktatási ünnepélye már egyszerűbb keretben fog lefolyni, mint a nagyváradi, ami a püspök ez irányban kifejezett óhájának megfelelően történik.

Fiedler István püspök Nagyváradról szombaton utazik el Szatmárra. A szatmári egyházi ünnepségeken a temesvári káptalan részéről Kayser Lajos prelátnak és Wegling János kanonok vesznek részt.

ORÁSI NAGY VÁLASZTÉK karácsonyi és újévi
ajándékokban.

Kölnivizek és illatszerek, diszes kiállításban.
Kazetták, utifelszerelések a legolcsóbb áron.

Drogueria „CITY” Parfumeria

E. ZEINER

ARAD, Bulev. Regina Maria 26.

Telefon 212.

Német András halálos tragédiája

Tizezer lej pénzbírságra ítélték a gázoló cukorgyári főmérnököt — A család nem kívánta megbüntetését — A főmérnök 150.000 lejes jótékony alapítványt tett az elhunyt gyermek emlékére

Ma délelőtt tüzte ki tárgyalásra az aradi törvényszék első szekciója annak a tragikus végű autógázolásnak ügyét, amely augusztus végén történt és amelynek áldozata Német András, a Német, Szencs és Schwartz-cég beltagjának, Német András ismert aradi kereskedőnek tízéves fia volt. Mint ismeretes, Dobrochlav Jaromir cukorgyári főmérnök a nyári színház közelében elgázolta a biciklin haladó kisdíákot, akit nyomban beszállítottak a Theraapia-szanatóriumba, ahol másnap meghalt. A főmérnök ellen gondatlanságból okozott emberölés címén indult meg a büntető eljárás és ma tárgyalta az aradi törvényszék Mager-Salutiu tanácsa az ügyet.

A mai tárgyaláson először a főmérnököt hallgatták ki. Elmondotta, hogy a tragikus szerencsétlenség előtt 40-50 kilométeres se-

bességgel, akkor pedig, amikor befordult a Simonyi-uccából az Apponyi-köruttra, ahol a baleset történt, 30 kilométeres sebességgel haladt. Német Andráska biciklin a nyári színház és a Marcus-villa közötti területről jött, a Maros felől. Amikor meglátta a gyermeket, nagy erővel fékezett, úgy, hogy kocsija felszaladt a járdára, de nem lehetett elkerülni a szerencsétlenséget. A kisfiu körülbelül tíz méternyi fe volt, amikor meglátta.

Koch Miklós tanu elmondotta, hogy az autó nem haladt gyorsan, de véleménye szerint a kisdíák túl gyorsan haladt biciklijén. Schwarz Ármán kijelenti, hogy a főmérnök nem haladt az előirt jobboldalon, hanem az út baloldalán ment gépevel, nagy sebességgel. A gyermek oly sebessen jött, hogy az összeütközés elkerülhetetlen volt. Véleménye szerint, ha a főmérnök nem fékez, úgy a halál nyomban beállt. A szerencsétlenség után Dobrochlav autójára vette a kisdíákot és a szanatóriumba szállította. Andra György diák szerint Német Andráska szaladt biciklijével a gépbe.

Popovici ügyész vádbeszédében kijelenti, hogy a vádlott gondatlansága megállapítható, amennyiben ő maga beismeri, hogy az előirtnál gyorsabb tempóban haladt. Büntetést kell adnia a bíróságnak, mert szükséges a példa statuálása. El kell ítélni, hogy a társadalomnak ilymódon adjon a bíróság elégtételt. Szalai Vilmos dr. Német András kereskedő ügy-

védje kijelentette, hogy a szülők nem kívánják a vádlott megbüntetését. Minden felmerült költséget megtérített, számtalan jelét adta a megbánásnak. Így 150.000 lejes jótékony alapítványt tett az elhunyt gyermek emlékére s ezért a szülők megbocsátanak a főmérnöknek. Anyagi kártérítést nem kérnek, mert nem bántják meg ilymódon gyermekük emlékeit. Popovici ügyész erre kijelenti, hogy a szülők neki is mondták, miszerint nem kívánják a vádlott megbüntetését. Cotioiu Romul dr. védő kijelenti, hogy naponta történnek szerencsétlenségek. A jelen esetben azért kellett feltüntetést, mert a szülők a város társadalmának ismert tagjai. A főmérnököt — bár nem volt bűnös — mélyen lesújtotta a tragikus szerencsétlenség, aminek tanujelét is adta a jótékony alapítvány létesítésével. Megállapítható a szemtanuk előadásából, hogy nem hibás a történetben és ezért kéri a bíróságot, mentse fel a vád alól. Kéri még, hogy adják vissza a főmérnök utlevélét, hogy karácsonykor meglátogathassa Csehszlovákiában lakó családját.

A bíróság hosszas tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, amelyben bűnösnek mondták ki Dobrochlav Jaromir főmérnököt, akit az összes enyhítő körülmények figyelembevételével tizezer lej pénzbüntetésre ítélt. Egyben elrendelte az utlevél kiadását. Miután az ítéletben úgy a főmérnök, mint az ügyész megnyugodott, az jogerős.

AZ UJSÁGÍRÁS ESEMÉNYE LESZ az ARADI KÖZLÖNY nívós karácsonyi száma, amelyben komoly és humoros írások, képekkel és rajzokkal tarkítva jelennek meg.

Városi Színház

December 18-án, csütörtökön 6 órakor rendszeres előadásokkal, este 9 órakor premier előadásokkal:

BODÁN MARGIT

a rádió nótáprimadonnája,

CSELÉNYI JÓZSEF

a Nemzeti Színház tagja, a nótaverseny győztese

NÓTAESTJE,

MAGYARI IMRE

a legnagyobb cigányprimás és zenekarának kíséretével.

A nagyarányu villanygyári lopás gyanúsítottja ártatlanságát hangoztatja

Tárgyalás az aradi törvényszéken — Kedvező vallomások — Az ítélethirdetést december 20-ra halasztotta a bíróság

Nagy érdeklődés előzte meg a villanygyári lopás mára kitűzött főtárgyalását. Mint emlékeztetés, 1929 márciusában nagyarányu lopás történt az aradi villanygyárban, amelynek pénztárából 625.000 lej tűnt el. A nyomozás Ostoia Vasilt, a gyár pénztárosát vette gyanuba és ellene is indult meg a bünvádi eljárás lopás címén. Mára tűzte ki az ügyet tárgyalásra az aradi törvényszék második szekciójára.

A mai tárgyaláson a vádat Gitta Ágoston főügyész képviselte, a védelmet dr. Cotioiu Romul és dr. Kövess László ügyvédek látták el, míg a villanygyár képviselőjében dr. Raicu Aurél jelent meg. Kihallgatták Buzsák Gyula, Sándor Gyula, Medveczky Lajos, Kohn Mária, Nagy András, Juhász István, Abonyi Árpád és Fischer Alajos tanukat, akik kedvezően vallottak a vádlottra nézve. Maga Ostoia Vasil tagadta a terhére rótt bűncselekményt és kijelentette, hogy mindenkor becsületesen látta el hivatalát. A bíróság szükségesnek találta még Mateescu István, a villanygyár vezérigazgatójának, valamint Deju Imre tanu kihallgatását és ecélből december huszadikára halasztotta a tárgyalás folytatását. A tárgyalás végén dr. Raicu Aurél egy nyilatkozatot helyezett letébe a villanygyár nevében. Ebben a nyilatkozatban a gyár megállapítja, hogy a feljelentést ismeretlen tettesek ellen tette és hogy a vádlott vagyonára csak azért kért büntügyi zárlatot, hogy abban az esetben, ha a bíróság bűnösnek mondaná ki, kárát fedezhesse. Az ítéletet az ügyben szintén december 20-án hirdetik ki.

TARTS KI MAGYARSÁGOD, magyar anyanyelvvel, magyar nemzetiséged mellett, bárki is akarna szép szóval, rábeszéléssel, ígérgetéssel, fenyegetéssel, vagy erővel rábírní más vallomásra!

Szélsőséges elemek provokálták

Allandóan izgató tartalmu rópcédulákat osztogatnak a munkások között — A lelkiismeretlen felbujlók tél idején kivitték a munkásokat az uccára — A szociáldemokrata párt titkára valótlannak mondja az ellene elhangzott vádat

Általános feltűnést keltett az a leleplezészerű vád, amelyről mai számában hírt adott az Aradi Közlöny és amely a sztrájkoló textilgyári munkások tegnap délelőtt tartott ülésén hangozott el. A tegnapi gyűlésen ugyanis Vig Kató, a textilgyári munkások egyik vezetője azzal a váddal illette Fanesali Nándor szociáldemokrata párttitkárt, hogy az neki egy tízezerlejes titkári állást ajánlott fel, arra az esetre, ha megszervezi a szociáldemokrata párt részére a textilgyári munkásságot. A kijelentés a gyűlésen nagy vihart provokált és munkáskörökben még ma is izgatottan kommentálták Vig Kató leleplezését. Érdekesnek tartottuk a megvádolt párttitkárhoz fordulni és tőle magától megérdeklődni, hogy mi igaz Vig Kató leleplezéséből.

— Én magam voltam legjobban megdöbbenve akkor, mikor az Aradi Közlöny mai számában olvastam Vig Kató „leleplezését”. A textilgyári munkások vezetőjével beszélni nem szoktam és

így nem nagyon hihető el az, hogy titkári állást ajánlottam volna föl neki.

A textilgyári sztrájk ügyében kérdéssel fordultunk Buzsák Gyula Virgil dr. munkaügyi felügyelőhöz, aki a következő érdekes kijelentéseket tette:

— Az eddigiekből megállapítható, hogy a sztrájk okozója tulajdonképpen az az elégedetlenség volt, melyet a fervezett bérredukció váltott ki a munkásságból. Azonban itt le kell szögezni azt, hogy

ezt az elégedetlenséget felelőtlen és szélsőséges elemek használták ki

és a sztrájk éppen a tél közepén való kirobbanása az ő provokációjuknak tulajdonítható. Érdekes, hogy a munkások épp december ötödikén állottak le, azon a napon, mely — mint ismeretes — nemzetközi kommunista dátum és azon a napon, melyre tüntetést terveztek a munkanélküliek. Ha ezek a zavaró elemek nem avatkoztak volna bele a dolgok menetébe, kétségtelen, hogy a munkásság megtartotta volna józanságát és megkezdte volna a tárgyalásokat az igazgatósággal.

— A munkásság tegnapi gyűlését megelőző éjszaka kommunista- és izgató tartalmu röpiratokat terjesztettek. Ezek közül a munkafelügyelőség folyosójára is került egy, mely így jutott az én birtokomba. A röpiratokban felszólítják a munkásságot, hogy ne hallgassanak a szociáldemokratákra, a polgári sajtóra és hogy képviselőiket a kommunista szindikátusok kebeléből válasszák

Friss mint a tavaszi

nap virradata...

a Perle de Paris
illata a jóízű
hölgyhöz szól

Légy a Finom Illata, — a Perle de Paris hódolat a női légy előtt.

Eau de Cologne

Perle de Paris

distillée par

Lady

Perle de Paris-Rouge et Noir-Jockey Club-Corse

TALÁN csak egy jelentéktelen semmiség az az utolsó mozdulat, amellyel a nő befejezi öltözködését: a parfüm használata; de egy egyéni, kényes és végtelenül jellemző semmiség. Ugyanannyi finomságot és izlést tanúsíthat ebben, mint magában az öltözködésben. Ez oka annak, hogy a distingvált hölgy általában a Perle de Paris-t választja.

A Perle de Paris finom és friss illata bizonyosan hizeleg diszkrét izlésének, de választását erősen befolyásolja ennek a köznívűnek az eredete is. A Perle de Paris Lady gyártmánya, a szépség specialistái készítik a legtisztább és legjobb anyagokból.

A Perle de Paris megfelel a legkényesebb bőrnek; a bőrt finommá, bársonyossá és frissé teszi és a nőnek azt a finom bájt kölcsönzi, azt a meghatározhatatlan kedves semmiséget, amelynek intim jelentőségét mindannyian olyan jól ismerjük.

meg. Ugyanakkor pedig kérik a munkanélkülieket, hogy támogassák őket akciójukban. A röpiratokban árulóknak nevezik a szociáldemokratákat, akikről megállapítják, hogy a fascista diktatúrát szolgálják a szovjet-unió ellen.

— A tárgyalásokat különben holnap délelőtt 11 órakor kezdjük meg, remélem, hogy azok jó eredményre fognak vezetni és hogy a munkások a közeljövőben felveszik a munkát.

SZENTGYÖRGYI
98 lejes
selyembarchendje

a legpraktikusabb

karácsonyi ajándék

Pyjamára, ruhára, pongyolára elsőrendű!

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órakor.

CENTRAL: ZWEI HERZEN IM 3/4 TAKT. (Két szív egy keringőben.) Világláger. Rendezte: Bolváry Géza. Főszereplők: Walter Janssen, Gretl Theimer, Willy Forst, Irene Elsinger, Szöke Szakáll. — Rendes helyérek! Az előadások megkezdésekor az ajtók bezártnak. Jegyek elővételben kaphatók.

SELECT: Premier. PÁNCÉLAUTÓ. Szenzációs dráma Carlo Aldini-vel.

ELITE: Új műsor. PÜNKÖSDI KIRÁLYNŐ. Operettfilm. Főszerepekben: Harry Liedtke, Marianne Winkelstern és Hans Junkermann.

GRADISTE: Új műsor 7 és 9 órakor. MINDEN NŐVEL MEGTÖRTÉNHELIK. Nanyhatású erkölcsdráma. Főszerepekben: Marcella Albani, Vivian Gibson és Bruno Kastner

KÉPES- és MESÉSKÖNYVEK

34 lejtől kezdve

Sándor Ferenc

könyvüzletében, a prefekturával szemben.

A forradalmi téboly orgiája egy világvárosban

Véres harc az újságpalotákért — Elesik a kommunisták utolsó mentsvára — A Spartakusz-rémuralom megdől — Liebknecht Károly és Luxemburg Róza halott Hatodik közlemény

A birodalmi gyűlés épületében közben megtörténtek az előkészületek az újságpaloták ostromára. A feladat nem volt könnyű, mert a paloták tetején és ablakainál gépfegyverek örködtek és az épületekben nagyszámu kommunista-csapatok állomásoztak, Werch hadnagy adjutánsával Reinsstock Sándor hadnaggyal tanácskozott. Annak a Reinsstocknak az öccsével, akinek Noske oly fontos és veszélyes megbízást adott.

— Minden rendben van, — jelentette az adjutáns — a gázbombákat megkaptuk, az ágyuk már a Dönhof-téren állanak.

Az ostrom

Másnap reggel megkezdődött az ostrom. Dörögtek az ágyuk, kattogtak a gépfegyverek, dördültek a puskák, itt-ott bombák robbanásának detonációja rázta meg a környéket, lángok cikáztak jobbra-balra és közben felhangzott a katonák hurráh-kiáltása. A Büxenstein-palota ablakaiban szóltak a gépfegyverek, amelyek végigkaszáltak az ostromlók soraiban. De a szembenlévő házak tetején is működtek a gépfegyverek, Werch utasítására az összes környékbeli háztetőkről gépfegyverek szórták a golyókat az ellencsapatra.

Sebesültek jajgatása, halálhördülések hasítottak bele a fegyverropogásba. Mindenfelől hullottak az emberek, a harc ekéseredetten folyt. Haláltmegvetően rohantak előre Werch katonái. A rajvonal golyóütötte réseit újabb és újabb tömegek tömték be, egy-egy fal óriási robajjal dől össze, maga alá temetve mindenkit, aki a közelben állott... a katonák már homokzsákokból alkotott torlasz mögül tüzeltek, majd újra roham... előre... a baltákkal már a kapukat rombolták... más csapatok a földszinti ablakon igyekeztek behatolni. Bentől dördültek a fegyverek... egy halott ott maradt csüngve az ablakpárkányon, egy másik zsákként zuhant az uccára társai közé... a harctér borzalmai felelevenedtek egy páni félelemben élő világvárosban.

Jöttek a megerősítések.

— Jöjjenek előre a kézigránátsapatok. Tűz! — hasított keresztül az éles vezényszó a pokoli lármán.

Az ablakokon berepültek a kézigránátok, amelyeknek robbanását halálordítás követte. Patakokban folyt a vér, az aszfaltot már nem is látni, mindenütt pirosszinű folyók...

Be az épületbe. Kézitusa. Kardokkal, bajonettekkel... A háztetőkről egyenként hulltak a halottak és sebesültek. Aki leesett, nem kellett többé orvosi segítség.

— Előre! Sortűz!

Órákig tartott a véres harc, amely két épületet, a Büxenstein-palotát és a Wolff távirati iroda épületét szabadította fel. A két épületből elővezették a foglyokat. Pizskosarcu, rongyos, megvert kiscsapatok. Szuronyos örök vezették a birodalmi gyűlés épületébe őket és lezárták a foglyokat. Délután, valamivel kisebb harc után a Vorwaerts épületét foglalták el.

Felszabadul a Mosse-palota

Beállott a sötétség. A Friedrichstadban egyetlen lámpa sem égett, mindenütt koromsötét. A házakból sem szűrődött ki világosság, mintha az egész városrész kihalt volna. A Mosse-épületben levő kommunisták ugylátszik még tartották magukat. Ezt a palotát hagyták utoljára. Megkísérelték az odavonulást, egyetlen hang sem mutatva, hogy az épületben élő em-

berek tartózkodnának. Kézilámpásokkal törtettek előre. Hirtelen Pieper jelentkezett.

— Az itteni emberek meg akariák adni magukat. A vezérük csak azt a feltételt állította, hogy szabadon elvonulhasson megmaradt embereivel. Már nagyon kevesen vannak. Mi a magunk részéről elutasítottuk a feltételt.

— Nagyon helyes — közölte Werch — ha tíz percen belül nem jelentkeznek a fehér zászlóval, megkezdődik az ostrom.

— Holnap reggelre fellélegzik a város — mondotta Pieper — a kommunista rémuralom végét ért. A Spartakuszok legutolsó vára elesett.

— Érdekes — jegyezte meg Werch — ebben a városrészben halott minden és egy másikban ragyognak a lángok s az emberek lokálokban szórakoznak. A halál és a tánc egymás mellett.

A Mosse-épület kapuja felnyílott és a beszélgetés megszakadt. Lámpások fénye villogott, a barrikádokat, amelyek a kapunál állottak, félrehányták, vezényszó hangzott fel s libasorban tizenkét ember jelentkezett. Mind polgári ruhában.

— Frontot csinálni — vezényelte a kis, tépett csapat vezetője.

Ott állott a Spartakusz-hadsereg utolsó maradványa. Pieper csapatának egyik tagja világitórakétát lőtt a levegőbe, valószínűleg azért, hogy a foglyok arcát jól láthassák.

— Le a fegyverekkel — parancsolta meg Werch embereinek, majd utasítást adott a foglyok élvezetésére. — Nézzük meg a romokat — ajánlotta társainak és már a Mosse épülete felé tartott.

— Hadnagy ur, ne menjen. Hátha ezek valahol aknát rejtettek el — kiáltott utána hűséges kísérője, Willi örmester.

— Nyugodtan mehet — mondotta távozóban az ellencsapat vezére. — Becsületszavamra kijelentem, semmiféle aknát nem helyeztünk el.

A tiszték beléptek az épületbe. Itt már égett a villany. Hatalmas papírcsomók hevertek mindenfelé, az egész épület úgy nézett ki, mintha földrengés pusztította volna el. A szekrények és állványok egymás tetején, könyvek, újságcsomók, katalógusok feküdtek össze-vissza a földön, a szobákat butordarabok árasztották el, egyetlen ablak sem maradt épen a nagy csatában. Elnémított gépfegyverek feküdtek, asztaltáblák, üvegcserepek között. Az egyik szoba falán zöld folt látszott.

— Itt gázgránát csapott be — mondotta az egyik tiszt.

— Istenem, — csak ennyit tudott Pieper

mondani, amikor az egyik szoba ajtaját felnyitotta. Valóságos halotti kamra volt. Hatnyolccával feküdtek egymás tetején a holttestek, mindegyik valósággal uszott a vérben.

Szinte furcsának tetszett, ha a nagy pusztulás közepette, egy ép butordarabra akadtak. Grotész látvány volt, amikor a vértapok és összeroncsolt hullák között, egy vadonatúj írógép feküdt a földön, más helyen pedig a pusztulás közepette, vígan ketyegett egy ébresztőóra. A győztes csapat tisztjei szomorúan tértek vissza körútjukból. Az a látvány, amelyben részük volt, elhomályosította és keserűtette a győzelmet, akárhogy, mégis testvérvért kellett ontani. Németekét, akikkel talán együtt küzdöttek még hónapokkal ezelőtt azok ellen, akik Németország biztonságát fenyegették.

A gyilkosság

Noske szavának állott. Papst kapitány az egyik csapattal megtisztította Spandaut a Spartakuszoktól és utána az egyesült hadsereg Berlin felé vonult. A vezérkar az Eden-szállodában foglalt le szobákat. Az általános győzelem után, most már csak arra kellett vigyázni, hogy a kommunisták ne kerülhessenek újból fölénybe.

Werch hadnagynak hamar be kellett látnia, hogy nem képes fenntartani a fegyelmet emberei között. A csapat bizalmi embereket választott és ezek — kis parlamentként — döntöttek az emberek sorsa felett. Amolyan közvetítő szerepet játszottak a bizalmiak a tiszték és a katonák között. Szükség volt már a teljes rendre, hiszen a következő hét vasárnapjára tüzték ki az általános választásokat, amelyekben élesen össze kellett ütközniök a különböző világnézeteknek. Schumann elhatározta, hogy beszédet tart a csapatoknak. A katonákat a birodalmi gyűlés nagytermébe hívták össze. Ahol egykor miniszterek, képviselők, titkos tanácsosok ültek, aktákkal és aktáskákkal felszerelve, ott most pizskos, tépett uniformisok virítottak.

Javában folyt a gyűlés, amikor bombaként csapott a résztvevők közé a szenzációs hír: Liebknecht Károlyt és Luxemburg Rózát meggyilkolták. Valamennyien megilletődöttséggel fogadták a híradást, hiszen sokáig haladtak egyúton azokkal, akik ellenfeleik lettek. Amíg erőt nem vett rajtuk a vörös örület.

— A kiontott vér — mondotta halkan Schumann — a Spartakuszok lelkiismeretén szárad.

Közelebbi részleteket még senki sem tudott. Ki ölte meg őket, hogyan történt a tragédia?

Nagyarányu vasuti sikasztás Marosvásárhelyen

Százötven vasutas részese a visszaéléseknek — A panama fővádlottja megőrült — Nyolc tisztviselőt felfüggesztettek —

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári vasutigazgatóság egyik ellenőre, nagyarányu okirathamisítást és sikasztást leplezett le a marosvásárhelyi és környéki anyagszertáraknál. A vizsgálat eddigi eredményei szerint, a visszaélésekben 150 vasuti alkalmazott van érdekelve, akik a vasuti anyagokat saját érdekükre fordították, eladták, vagy mint orgazdák szerepelnek. A kinos visszaélést előrelátólag a hónap végén fogja tárgyalni az ál-

lamvasut ügyelmi bírósága. A vasutigazgatóság eddig 8 tisztviselőt fűggesztett fel állásából. A panama fővádlottja súlyosan megbetegedett és a kolozsvári elmeegógyintézetbe szállították.

MAGYAR TESTVÉREK! Mindenkor taníthatatlanul magyarnak, magyar nyelvűinek, magyar nemzetiségűinek valljátok magatokat!

Tisch Mór dr. aranylakodalma

Aradváros jubiláló nyugalmazott főorvosa elmondja dióhéjban szép multja történetét

Aradváros kétségtelenül egyik legnépszerűbb embere: dr. Tisch Mór, ny. városi tiszti főorvos, ma ünnepelte meg szűk családi körben aranylakodalmat.

— Az Isten sokáig éltesen titeid körében... — hallom be az ebédőbe, ahol dr. Tisch Móra várok, hogy a mai családi ünnepe alkalmából elbeszélgessek vele, a multból, emlékekről. A ritka évfordulóról, az aranylakodalomról, ahogy mondani szokás, legalább a fél város tud és így talán túlzott leegyszerűsítése a bensőséges jubileum lefolyásának ez a kifejezés: „szűk keret...” mert bizony ebben az ünnepben Arad minden számottevő egyénisége részt vett, akinek szeretete, tisztelete övezi körül dr. Tisch Mór és szeretetreméltó hitvesét.

Boldog és megelégedett mosollyal lép be a szobába az aranylakodalmas ünnepelt. Csak egy pár pillanatra szakította ki magát az ünneplésből, a gratulációs sokaságából, akik egymásnak adják a kilincset. Az előbb még a finoman udvariaskodó Tischné nagyságos asszonnyal ültem szemben és őt próbáltam faggatni arról a gyönyörű évfordulóhoz elérték együttlétné emlékeiről. De nem akar beszélni, sokkal izgatottabb most ma és az emlékek ködfátyolának fellebbentését az urának engedi át, aki bevezetéként sugárzó arccal mutat körül a szobában. Mindenütt virág, az asztalon pedig hosszúkas tálcán a köszöntő, minden jót kívánó levelek, táviratok halma. Ezek mindennél jobban beszélnek...

Előbb formális egyezséget kötök vele, hogy beírem a multjának lexikonszerű felsorolásával, ha már ennek is meg kell lennie:

— Nem szerettem a nyilvánosságnak élni, — kezdi szavait — pedig annak szenteltem életemet. Nem is tudom, hogy tudták meg anynyian ezt a szép ünnepet, amelynek aktualitását mindig titokban igyekeztem tartani. Már egyszer sikerült is enyhe csalással kitérni az ünneptetés elől, tavaly, amikor kollégáim az ötven esztendő orvosi jubileumomat akarták megünnepelni. Egyszerűen azt mondtam, hogy csak jövőre lesz, pedig tényleg az elmúlt évben volt, mert 1879-ben kezdtem el orvosi praxisomat Aradon, miután szülővárosomban. Belényesen elvégeztem a gimnáziumi tanulmányaimat. Budapesten s Bécsben az egyetemet, Budapesten meg elnyertem az orvostudori diplomámat.

A következő esztendőben pedig tisztán szerelmi házasságot kötöttem a feleségemmel, Ransburg szőlőbirtokos és bornagykereskedő leányával. Ötven év a legideálisabb békében, egyetértésben s most a szép öregkor, amikor könnyelábadó szemmel örülünk gyermekeinknek, dr. Török Dezsőnek (aradi orvos) és Lászlónak, (báró Urban Iván mellett főispáni titkár volt, most meg csanádmezei birtokos) és négy unokánknak, akik közül három a László fiamé, egy pedig Dezsőé. — Mit mondhatok még? Csaknem 42 évig álltam a város szolgálatában, felerészben mint tiszti orvos, és 10 év előtt nyugalmamba vonultam. Ez az én életem története.

Dr. Tisch Mór nagyon szerény, mert bizony ez a dióhéjban elmondott élettörténet nagyon hiányos. Híján van áldásos működésének részleteivel, amelyek a melegszívű embert tükröztetik vissza, a kitünő és közhasznú munkálkodású szakértőt. A csendes békeévek után a háborus esztendőben nyújtott kiváló alkalmára, hogy tanubizonyosságot tehessen hatalmas aktivitásáról. Ő volt a Vörös Kereszt-egyesület elnöke és ott lehetett látni minden katonavonaton érkezésénél, amidőn a sebesültek elhelyezésénél mindjárt intézkedéseket tett és megsegítésükről gondoskodott.

Az ő sürgetésére készült el a járványkórta, a fertőtlenítő intézet és a vegykísérlet állomás, amelyek már nyugatias és modern gondolkodásának megnyilatkozásai voltak. Tevékeny részt vett a kolerajárvány és a háboru alatt a flekkifuzus pusztításainak leküzdésében és emlékeztet, hogy a várat, ahova a szerb internáltak a kórt behur-

colták, Hegedűs alezredes és a többi katonai vezető személyek éles ellenzése dacára elkülönítette a városból, csakholgy megmentsa Aradot.

Amíg pozíciója révén nem lett jogszerű tagja a város törvényhatósági bizottságának, állandóan a legtöbbszörrel választották be. Ez legpregnansabb bizonyítéka volt annak, hogy szorok, becsülik Aradon és ezt végtelen humanitásával, jó szívével érdemelte ki, rendelje mindig nyitva állott a szegénysorsu gyógyulástkeresők részére.

Méltó élettársa volt felesége, aki különösen a háboru alatt fejtett ki hatalmas jótékony munkát. A szegény tanulók felségélyezésére törekvő egyesület alelnöki tisztjében az élen állott minden karitativ megmozdulásnak és sok-sok, ma már fellecsperedett ifju áldja nevét. Így most körülbelül teljes dr. Tisch Mór és hitvese fotográfiája...

... A látogatók egyre érkeznek. Pedig unokatestvér volt a legtávolabbi rokon, akit értesítették az ünnepségről. Hiába, ez a népszerűség... Nem lehet tovább tartóztatni Tisch Mór.

— Csak még egy kérdést, főorvos ur! —

Holnap nevezik ki az új francia kormányt

— Sikerült Steeg szenátor missziója —

Párisból jelentik: Steeg ma délben megjelent az elnöknel és beszámolt tárgyalásai eddigi eredményéről. Távozása után kijelentette, hogy a külügyminiszteriumban folytatja megbeszéléseit. Egyelőre még nincs szó a tárcák szétosztásáról, de igyekezni fog olyan kormányt alakítani, amely szilárd többségre támaszkodik.

Párisból jelentik: A sajtó kilátástalannak látja Steeg vállalkozását. Az Echo de Paris szerint hasonló sors vár rá, mint Chautemps

kabinetjére. Steeg — az esti hírek szerint — még ma visszaadja megbízatását.

Párisból jelentik: Steeg szenátor, aki eddig fenntartotta azt a jogot, hogy a kormány megalakítására vonatkozólag nyilatkozzon, ma este bejelentette a köztársasági elnöknek, hogy hajlandó a kormányalakításra. Így az új kormány kinevezése a holnapi napon meg fog történni.

Arad új uccanévsora, 2-ik kiadása KERPEL-nél megjelent! Ára: 6 lej.

Sztrájkolni akarnak az aradi pékmunkások

Erdokes tárgyalás az aradi munkafelügyelőségen — Konfliktus a pékmesterek és a munkások között — A mesterek nem hajlandók megújítani a kollektív szerződést

Részleteiben rendkívül érdekes tárgyalás folyt le ma délelőtt az aradi munkafelügyelőségen. Az ügy előzményei a következők:

A pékmunkások kollektív szerződése december harmadikán járt le. A munkások a szerződést nem hosszabbították meg, hanem kérték a munkafelügyelőséget, hogy tiizzön ki tárgyalást egy új kollektív szerződés megkötése ügyében. A munkafelügyelőség a tárgyalás időpontját december 12-ére állapította meg és a mai napon meg is jelentek a munkafelügyelő előtt a pékmesterek, mint a pékmunkások képviselői.

A tárgyalások során a mesterek képviselői kijelentették, hogy

nem hajlandók a munkásokkal újabb kollektív szerződést kötni.

Ugyanakkor pedig megállapítják azt is, hogy a mai válságos gazdasági viszonyok között **túlzottnak tartják a munkásság 15 százalékos béremelést követelését.** Egy minisztériumi rendeletre hivatkozva kérik a munkafelügyelőséget, hogy a konfliktus meg nem egyezés esetén ne helyeztessék át a törvényszékhez. A rendelet ugyanis kimondja azt, hogy azon üzemek, melyekben tíz munkásnál több nem dolgozik, még ha azok elsörendű közszükségletti cikket is állítanak elő, nem tartoznak a munkakonfliktusok elminálásáról szóló törvény rendelkezései alá. Arad pékműhelyei közül pedig egy sem olyan, ahol tíz alkalmazottnál több dolgozna.

Ezután a munkások képviselői fejtették ki álláspontjukat, amely szerint ha az a bizonyos miniszteri rendelet úgy intézkedik, hogy a tíz munkásnál kevesebbel dolgozó üzemek nem tartoznak a kötelező választott bíróság alá, akkor annak el kellene rendelnie azt is, hogy ezekre az üzemekre ne alkalmazzák a törvénynek a tizenhatodik paragrafusát, amely **kategórikusan megtiltja a pékmunkásoknak, hogy kollektíve beszüntessék a munkát.** A munkások tehát azt javasolják és kérik, hogy ezt az esetet terjesszék fel a minisztériumhoz, azzal a kéréssel, hogy revideálja rendeletét és alkalmazzza a választott bíróságok rendszerét a pékműhelyekre is s engedélyezze azt, hogy a pékmunkások adott esetekben sztrájkba is léphessenek. Kérésüket azzal indokolják, hogy a jelen helyzetben tárgyalásokat sem kezdenek, a munkát sem szüntethetik be és így munkaadók kénye-kedvének vannak kitéve.

A munkások javaslatára vonatkozólag megegyezés jött létre és pedig oly értelemben, hogy a pékmunkások munkakonfliktusát felterjesszék a minisztériumba.

„Kardra van szükségünk,”

mondotta a felsöház mai ülésén Gömbös Gyula magyar hadügyminiszter

Budapestről jelentik: Gömbös Gyula hadügyminiszter a felsöházban beszédet mondott: kijelentette, hogy minden pacifizmus dacára megállapítható, miszerint itt, a történelem viharsarkán kardra van szükség még defenzív értelemben is. — Hadseregünket zsoldosnak nevezik — mondotta —, de szelleme nem zsoldos, mert hazáját nem pénzért szolgálja, hanem egy magas etikai piedesztálon állva várja azt a pillanatot, amikor a történelem uira megnyitja kaput a magyar nemzet számára. A jelent férfiasan kell tűrni és nem sirunk és nem panaszkodunk, míg Isten segítségével be nem következnek mindnyájunk megváltása.

MI AZ ÖN NŐTÁJA?

ELŐNEKLT:

BODÁN MARGIT,

vagy

CSELÉNYI JÓZSEF,

vagy elítélte

MAGYARI IMRE

dec. 13-án a Városi Színházban. Adja le a címét borítékban a színházi pénztárnál

Finom télikabátok

nem győzi munkát, saját készítmény, kék és fekete színben

96 —

pengőtől feljebb nagy választékban

Fehér M. Miksa

világvárosi áruháza Budapest, Károly-körút 12.

HIREK

A föld ünnepét ülik meg vasárnap Bulgáriában

Szófiából jelentik: Bulgária lakossága vasárnap ünnepeli meg a föld ünnepét. Az ünnepség tulajdonképeni rendezője Vasilev földművelésügyi miniszter, aki a római nemzetközi mezőgazdasági intézet negyedszázados jubileuma alkalmával azt proponálta, hogy deklarálják nemzetközi ünnepé ez a napot. Az ünnepségek alkalmával különböző előadásokat, felolvasásokat fognak tartani és ismertetni fogják Bulgária eddig megvalósított és még megvalósításra váró mezőgazdasági programját. Szófiában maga Vasilev miniszter fog felolvasást tartani.

— **Aradi meteorológiai jelentés.** December 12-én: hőmérséklet — 1, 2 C. Légnyomás 751—753 mm. Nedvesség 72—85 %. Prognózis december 13-ra: Fagypontkörüli hőmérséklettel, még igen nedves idő.

— **A tisztikar követi az uralkodó példáját.** Bucurestiből jelentik: A Lupu szerint az áldozati adó alól a tisztikar sem vonhatja ki magát, amely követni fogja az uralkodó példáját, aki önkéntes gesztussal évi 15 millió lejtől lemond.

— **Pan Halipa lemond.** Bucurestiből jelentik: Az itteni lapok arról adnak hírt, hogy Pan Halipa lemond a besszarabiai tartományigazgatóságról és mint tárca nélküli miniszter marad meg a kormányban.

— **A svéd trónörökös Budapesten.** Budapestről jelentik: Gusztáv Adolf svéd trónörökös ma, szárnysegéde kíséretében meglátogatta a Bem tábornokról elnevezett tüzérezredet és délután az alagi falkavadászaton vett részt.

— **Periektuálják a stabilizációs kölcsön második részét.** Bucurestiből jelentik: Az Adeverul szerint a stabilizációs kölcsön második része, amely nem 500, hanem 600 millió lej, a jövő héten periektuálásra kerül.

— **Betiltották a braziliai bevándorlást.** Rio de Janeiroból jelentik: A braziliai munkaügyi miniszter betiltotta a bevándorlást Braziliába.

— **A dr. Barabás Béla jubileumi ünnep előkészítése nagyban folyik.** A mai napon a párt központja egyik elnökének képviselővel, bejelentette az ünnepségen való részvételét s a december 14-iki, vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődő diszközgyűlésre, mely a párt helyiségében az ünnepelt megfestett portréjának a leleplezésével lesz megtartva, valamint az azt követő társasbédre a vidék számos községe szintén bejelentette részvételét. A társasbédre jelentkezők száma is szaporodott. Hogy az aradvárosi magyarságnak az ezen való részvétel lehetővé tétessék, a Központi-Élterem a négyfogásos ebéd árát 70 leiben szabta meg. Felkéri a Magyar Párt társadalmi szakosztálya Aradváros magyarságát, hogy a diszközgyűlésre, valamint a társasbéden, mentől számosabban sziveskedjenek megjelenni. A pártiroda az ebédre való jelentkezéseket szombat este 7 óráig még elfogadja.

— **Súlyos vasúti katasztrófa Giurgiu közelében.** Bucurestiből jelentik: Giurgiu állomás mellett egy petroliumot szállító vonat kisiklott. A vonat Ghergescu Dumitru pályaoor mindkét lábát fölből lemetszette. Az egyik kisiklott petroliumtartály egy Radu Spiridon nevű vasutasra esett, aki nyomban szörnyen halt. A pályatest 130 méternyi hosszúságban megrongálódott.

— **Dr. Székely Inigó temetése vasárnap délelőtt fél 12 órakor lesz az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájából.**

— **Robbanás egy francia tölténygyárban.** Toulouseból jelentik: Az állami tölténygyárban heves robbanás volt. Tizenkét munkás súlyos égési sebeket szenvedett és közülük kettő belehalt sérülésébe, három pedig a halállal viődik. A robbanás okát eddig nem tudták megállapítani. A katonai hatóságok nyomozást vezettek be.

Ha hashajtóra van szüksége, vegyen be este 2 szemeciny Arlin dragéet reggeire enyhe, biztos székelesz.

Aradképviseleői az utlevél megdrágítása ellen

Vlad Sándor, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke felszólal a parlamentben — Valószínűleg megbukik a pénzügyminiszter terve

foglalnak állást

Általános konsternációt keltett a kormány-nak az a szándéka, hogy a jövőben az utlevél megszerzését 10.000 lej értékű felzárkóztatási kötelezettségével kívánja súlyosbíttani, ami egyet jelent azzal, hogy a külföldre utazók eddigi tömegének legalább a háromnegyed része előtt lehetetlenné válik a külföldi ut. A kormány megdöbbentő terve többek között igen súlyosan érinti a kereskedő-társadalmat, mert a megdrágult utlevél folytán, a kereskedők kénytelenek csökkenteni külföldi üzleti utjaikat, amelyek azt célozták, hogy közvetlenül, minden jutalék nélkül szerezhessék be árucikkeiket, míg most kénytelenek lesznek majd ügynököket igénybevenni, de ha meg is fizetik a magas utlevélilletéket, ezt a költséget is hozzászámítják majd rezszi-kiadásaihoz, melyeknek fedezése természetesen az árak megdrágulásával érhető el elsősorban. És, ha az árak ismét emelkednek, a fogyasztás feltétlenül apadni fog, aminek szomorú következményeit érthetően a kereskedőtársadalom érzi meg a legjobban.

Ezek a riadalmas keltő kilátások érthető megmozdulásra indították Arad kereskedőit és a Kereskedelmi Testület vezetősége már érintkezésbe is lépett az aradi kereskedelmi és iparkamarával, az irányban, hogy a kamara a maga tekintélyével és súlyával emelje fel szavát a kormány szándéka ellen. A kamara el-

nöksége a kérésre vonatkozólag úgy határozott, hogy a terv sérelmes voltának teljes érzésével, a legközelebbi össziülés elé terjeszti az ügyet, a végleges álláspont leszögegzése érdekében. Vlad Sándor képviselő, a kamara elnöke azonban már most állást foglalt a kérdésben és a gazdasági vonatkozású érzékeny visszahatása miatt, ellenzi az utlevél-illeték emelésének tervét.

Az ügyben beszélgetést folytattunk Vlad Sándorral, aki kijelentette, hogy teljesen osztja a kereskedőknek ama nézetét, amely az árak csökkentésére törekszik, de ugyanugy világosan látja azt, hogy az utlevél megdrágítása lehetetlenné teszi a kereskedők árredukciós szándékát, sőt megindokoltnak tartja az árak esetleges emelését is. Ekmondotta még a kamara elnöke, hogy a parlamentben feltétlenül fel fog szólni az ügyben és tárgyilagossággal mutat majd rá az illetékesek kellemetlen hátrányaira. Vlad Sándor a képviselőtársait is hasonló állásfoglalásra fogja felhívni, hogy együttesen bírják rá a kormányt az utlevél-megdrágítás tervének eljézésére.

Bucurestiből jelentik: A lapok folytatják a támadásokat az utlevél-illetékek horribilis magassága miatt. A kormánypárti képviselők sem helyeslik a pénzügyminiszter álláspontját és így valószínű, hogy az utlevél-illetékeket meghagyják.

— **Erdély legrégibb vésnökének tragikus öngyilkossága.** Kolozsvárról jelentik: Ma reggel 7 órakor a kolozsvári Generala Biztosító palotájának negyedik emeletéről levetette magát Sole Simon 45 éves kolozsvári ruggyantakereskedő. A szerencsétlen ember teste az ucca kövezeten teljesen összezúzódott. Sole a legrégibb erdélyi vésnökök egyike és tettét családi viszálykodások miatt követte el. Feleségén kívül három gyermekét hagyott hátra.

— **A kolozsvári törvényszék elrendelte Buzogány Márton szabadsábrahelyezését.** Kolozsvárról jelentik: Mint jelentették, Buzogány Márton volt aradi vendéglőst a kolozsvári vizsgálóbíró letartóztatta. Buzogány a vizsgálóbírói határozat ellen felfolyamodott a törvényszékhez. A kolozsvári törvényszék ma tárgyalta Buzogány Márton ügyét és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felhozott indokok alapján nem lehet fogva tartani az aradi vendéglőst és így elrendelte szabadsábrahelyezését. Az ügyész megfelebbezte a törvényszék határozatát.

— **Tizezer lej büntetés megvesztegetésért.** Hatósági személy megvesztegetése címén állott ma vádlótként az aradi törvényszék első szekciója előtt Kelemen Mihály curlici-i vállalkozó. A vádirat szerint Kelemen autóján haladt az uton, amikor Mocaen Costache csendőr megállította az autót és a hajtási engedély előmutatására szólította fel a sofőrt. A sofőrnél nem volt hajtási engedély és Kelemen, akinek sürgös volt az útja, kétszáz lejt ajánlott fel a csendőrnek, hogy engedje tovább. A csendőr elvette a pénzt, majd jelentést tett az ügyről. A bíróság az ügy mai tárgyalásán 8000 lej fő- és 2000 lej mellékbüntetésre ítélte Kelemen.

— **Aradi autókereskedő bűnyüve a törvényszék előtt.** Mára tüzte ki az aradi törvényszék első szekciója Freyer Jakab aradi autókereskedő bűnyüvének tárgyalását. Freyer az Autorex nevű vállalat egyik tulajdonosa volt és amikor hónapokkal ezelőtt kivált a cégből, társa sikkasztásért fejelentette. A mai tárgyaláson a vádlott nem jelent meg és ezért a bíróság december 20-ra halasztotta az ügy tárgyalását.

— **Bevezetik Magyarországon is az agglégnyadót.** Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén Kray István báró javaslatot tett az agglégnyadó bevezetésére. Ebből az adóból sokgyermekes családokat támogatnának.

— **Tömeghalál mérgezett hus következtében.** Londonból jelentik: Suthand tengeri kikötőben 112 ember mérgezett hústól megbetegedett. Egy 76 éves nő a kórházban meghalt. A boncolás eredménye még nem ismeretes.

Megsértett egy királyi testőrt a bucuresti-i tüntetés egyik résztvevője

Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i rendőrség ma három fiatalembert kísért az ügyészségre a fővárosban lefolyt legutóbbi tüntetésekkel kapcsolatosan. Ferisan Aurel a büntetőtörvénykönyv vonatkozó szakasza szerint rombolásért, Targu-Jescu Nicu és Radu Constantint rombolásért és hivatalos személy megsértéséért vonják majd felelősségre. Radu Constantin a királyi palota körül lezajlott tüntetések során megsértette az egyik testőrt.

— **Katonai okmányok felülvizsgálása.** A hadkiegészítő parancsnokságnak a katonai okmányok felülvizsgálása céljából kiküldött bizottsága a következő helyeken tart felülvizsgálást: december 13-án a vármegyei prefektúrában, a rendőrkveszturán, a városházán, a pénzügyigazgatóságon és a törvényszéken. December 14-én: az első és második számú postahivataloknál, a közokházban és az aradi vámhivatalban.

— **Rendőrségi hírek.** Bokanick Péter és Tekk Mihály aradi lakosok ma fejelentést tettek a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik kerékpárjaikat ellopták. Mindkét esetben bevezették a nyomozást a kerékpártolvajok kézrekerítésére. — Ma délelőtt előállították a rendőrségre Suciu György Str. Tribunal Dobra 4. szám alatti lakost, aki illuminált állapotban botrányt rendezett a Szabadság-téren. — Ugyancsak hasonló esetről állították elő Tudor János aradi lakost is, aki azonban nem tudta magát kellőképpen igazolni. A vizsgálat megindult. — A rendőrség a mai nap folyamán elfogja Ötvös István és Solomon Simon, az aradi, valamint a temesvári rendőrség által körözött veszedelmes tolvajokat. Mindkettőjüket kihallgatásuk után átkísérték az ügyészségre. — Az aradi rendőrség megkeresésére az ötvenes csendőrség letartóztatta Hajdu Ilona 20 éves varsándi illetőségű nőt, aki állítólag Weisz Sámuel aradi kereskedőnél betört. Az elfogott tolvajnőt Aradra szállítják.

— **Mund és Mezey kép- és képszőnyegkiállítása nyílik meg vasárnap a Forray-ucca és Szabadság-tér sarkán lévő üzlethelyiségben.** Mund Hugó, a kiváló grafikus és Mezey Elemér, a kitűnő iparművész neve nem ismeretlen a művészettel foglalkozó közönség előtt s akik a művészetért lelkesülni tudnak, ne mulasszák el meglátogatni a két nagybányai művész kiállítását. A kiállítás meglátogatása diitalan.

— Letartóztatott kerítőnő. Ma került a vádtanács elé a kerítéssel vádolt Hajdara Piroska ügye. A vádtanács megerősítette az asszony letartóztatását. — Ugyancsak ma erősítették meg Magyar Aurél tolvajlással vádolt egyén vizsgálati fogságát.

— Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleménye. Értesítjük a választmányi tagokat, hogy a folyó hó 13-ikára, szombatra kitűzött ez évi utolsó választmányi ülést, több tag kérelmére, folyó hó 21-én, azaz vasárnap délelőtt fél 10 órai kezdettel fogjuk megtartani. Egyben közöljük a pénzügyigazgatásnál fizetett nyugdíjaskkal, hogy a késedelmes december havi nyugdíjak kifizetését, a pénzügyminiszternél táviratilag megsürgettük. Az elnökség.

— Házbeomlások. Kairóból jelentik: Beni Szuében egy ház beomlott és maga alá temetett egy embert. A tűzoltóság kivonult, hogy az eltemetett embert kimentse. Ekkor egy másik is beomlott és a mentési akció tagjait eltemette. Hét ember meghalt és sokan súlyosan megsebesültek.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a nagybecsű fogyasztóközönseget, hogy egy szükséges általános revízió miatt, folyó évi december 14-én, az áramszolgáltatás az egész város területén, úgy a légvezeték, valamint a kábelhálózat mentén, szünetelni fog reggel 7 órától, délelőtt 12 óráig.

— Ma nyílik meg a „Dacia”-étterem. Ma este nyílik meg a „Dacia”-étterem, közvetlenül a kávéház mellett. Az étterem tulajdonosai mindent elkövettek, hogy egy fővárosi nivóju éttermet hozassanak a közönség rendelkezésére és kitűzött programjukban a viszonyokhoz mérten, olcsón szolgálják ki és szórakoztatják a publikumot. Az új étteremben minden vasár- és ünnepnap táncdal egybekötött 5 órai tea lesz. Naponta zóna-reggeli és frissen csapolt temesvári sör.

— A Zsidó Kulturház Chanuka-ünnepélye. Folyó hó 14-én, vasárnap délután fél 6 órakor, az Iparos Kulturház nagytermében (Str. Conistorului, volt Batthyány-uca), a Zsidó Kulturház ünnepélyes keretek között rendezi meg a szokásos Chanuka-estét. Az est fényének emelésére, a rendezőség művészi műsorral gondoskodott. Belépő díj nincs. Vendégeket szívesen látunk.

— Nem azonos. Dina Dumitru szemlaki gazda a szemlakai községi bíróság 2522-1930 számú hivatalos érkölesi bizonyítványa alapján annak közlésére kér fel bennünket, hogy nem azonos azzal a Dinával, aki el- len — mint december 9-i számunkban megirtuk — az ügyészség lopás miatt indított eljárást.

— Ruha teszi az embert! Jól és olcsón öltözködhet, ha a világhírű Fehér M. Miksa-cég férfi ruhá árúházában (Budapest, Károlykörút 12) szerzi be ruhászükségletét. Olvasóink figyelmét felhívjuk Fehér M. Miksa-cég mai hirdetésére.

— Dr. Lakatos badeni szanatóriuma Wien mellett egész télen teljes izemben. Összes diéták, külön szivostály. A legnagyobb komfort, klinikai kezelés mellett a megfelelő szórakozások. Az ünnepeken át is a már mérsékelt árak érvényesek.

Színház — Irodalom — Művészet

• Az aradi Városi Színház műsora. Szombat délután 4 órakor gyermekelőadás: Tündér Ilona és a Vasorru Bába. Mérsékelt helyárak. Este fél 9 órakor: Lehullott a rezzgönyör levele... Rendes helyárak, C) bérlet. Vasárnap délután 3 órakor: Első tavasz, mérsékelt helyárakkal. Délután 6 órakor: A jó tündér, mérsékelt helyárakkal. Este 9 órakor: Alvinczy huszárok. A) bérletben, rendes helyárakkal.

• Csütörtökön újra pesti vendégei lesznek az aradi színháznak. Csütörtökön délután és este ismét illusztris vendégei lesznek az aradi színháznak. Bodán Margit, a budapesti rádió nagynevű nőtás primadonnája, Cselényi József, a magyar tial kosorus budapesti bajnoka és Magyar Imre, a magyar főváros koronázatlan cigánykirálya fognak önálló hangverseny keretében vendégszerepelni csütörtökön az aradi Városi Színházban. Az első előadás délután fél hat órakor kezdődik, rendezes helyárak, a második este 9 órakor mérsékelttel felemelt, ugynevezett premiehelyárak mellett természetesen bérletszűben.

A nagyrévi arzénos gyilkosságok izgalmas hangulata éledt föl ma az aradi törvényszéken

Kovács András nagyiratosi gazda meghalt arzénmérgezésben — A gyilkossággal feleségét gyanúsítják — Súlyos terhelő vállomások az asszony ellen — A törvényszéki orvos véleménye szerint nem történt mérgezés — Falusi tragédia — Amikor az asszony nem szereti férjét

Ma néhány órára bevonult az aradi törvényszék elsőemeleti 81-es számú tárgyalótermébe a világhírű lett Tiszazug és Nagyrev atmoszférája. Körülbelül ugyanekkor, amikor nagyban folyt a vizsgálat ebben a két faluban, amikor egymásután bontották fel a sirokat, hogy régen történt bűntények nyomait felfedezzék, az aradmegyei Nagyiratoson bejárta a falut a hír, hogy Kovács András gazda, aki 1930. februárjában halt meg, arzénmérgezés következtében pusztult el és gyilkosa a felesége volt.

Megindult a vizsgálaf az ügyben, sorban vonultak fel a falusiak, hogy tanuságot tegyenek az ügyben. Özvegy Kovács Andrásnét letartóztatták és behozták az aradi ügyészségre, az elhunyt holttestét felboncolták és beküldték a bucsresti-i vegyvizsgáló állomásnak, a honnan pár hét múlva megérkezett a vélemény. Az analízis megállapította, hogy

400 gramm belsejében nyolctized milli-gramm arzént találtak

A törvényszék mára tűzte ki a főtárgyalást, a mely izgalmasan folyt le.

Vádolnak a szomszédok

A tanúk egész serege vonult fel az első szekció tárgyalótermébe, ahol a Mager-Sulu-tiu-tanács tárgyalta az arzénmérgezés ügyét. A vádat Popovicin vezette, a védelmet pedig dr. Avramescu Vazul látta el. A tárgyalás a vádlott kihallgatásával kezdődött. A 35 év körüli, állandóan zokogó fiatalasszony kijelentette, hogy a vád nem állja meg a helyét, mert ő jól élt urával és nem mérgezte meg. Halála beteg-

Nagyrev — Nagyiratos

A koronatanu az elhunyt öccse volt. Kovács József azt vallja, hogy a vádlott rosszul élt férjével, ő többször figyelmeztette bátyját, vigyázzon feleségére, akiről rossz hírek keringenek, de mindannyiszor megharagudott rá, mert nagyon szerette feleségét. Február elején meglátogatta bátyját, aki beteg volt, hányingerrel, hidegrázásról panaszkodott, a gyomrát és a fejét fájlalta. Harmadnapra nagyon rosszul lett, mire kocsiába tette és Curticira vitte dr. Ferenczi Armin körorvoshoz.

Már akkor gyanakodott az asszonyra, hogy férjét megmérgezte.

Mager dr.: Miért gyanakodott?

Tanu: Mert akkoriban olvastam az újságokban a magyarországi arzénmérgezések ügyét és hasonlónak tetszett az ügy.

Kovács vallomása folytatásában kijelentette, hogy mire Curticira ért, az asszony már az orvos rendelőjében volt. Ferenczi dr. nem tudta biztonsággal megállapítani bátyja baját és Kovács András másnap meghalt. A faluban már akkor suttogták, hogy a férfi nem természetes halállal halt meg és ezért nem adták meg a temetési engedélyt, hanem boncolást rendeltek el. Éppen a házban volt, amikor ezt tudomására hozták. A vádlott a konyhában foglalatoskodott és kijelentette, hogy

nem várja meg a boncolást, inkább felakasztja magát.

Vádlott: Nem igaz, nem mondtam.

Tanu: De mondtam.

A bíróság ezután kihallgatta özvegy Kiss Mihálynét, akinek vallomása után délután négy órára halasztotta a tárgyalás folytatását, azzal az indokolással, hogy megidézi délutánra dr. Ionescu törvényszéki orvost, dr. Moldovan György orvosszakértőt és a védelem által delegált dr. Bradean Athanáz.

Az orvosok vallomása

A délutáni tárgyaláson Ionescu dr. kérte, halasszák el a tárgyalást, miután nem tud nyu-

ség következtében állott be és abban semmi része sincsen.

Czank József, Czank Józsefné, Kovács József és Kovács Józsefné azt vallották, hogy a vádlott rosszul élt férjével, többször panaszkodott, hogy utálja, nem tud mellette élni és valahogyan meg kell szabadulnia tőle.

Mager: Nincsenek rossz viszonyban a vádlottal, hogy ellene vallanak?

A tanúk mind kijelentették, hogy jó viszonyban voltak Kovácsnéval, akinek szomszédai. A négy tanu még azt vallotta, hogy Kovácsné alig tartózkodott ura mellett, amikor az beteg volt és csak akkor került elő, amikor Kovács András már haldoklott.

Kijelentették, hogy a falu népe szerint az asszony hülyen volt

és főképpen Kiss József cipésszel volt bizalmas viszonyban, aki 26 éves legény. Leginkább Czank vallott terhelően, mire a vádlottak padján sirdogáló Kovácsné felugrott és azt kiáltotta a tanu felé:

— Azért vall rám, mert utánam járt és nem tudott célt érni nálam.

A szembesítések alkalmával a vádlott sirva tagadta bűnét és cáfolta a terhelő állításokat. Kiss József, az állítólagos szerető kijelentette, hogy jó viszonyban volt az asszonnyal, de semmiféle bizalmasabb kapcsolat közöttük nem állott fenn. Az asszony mondotta neki, hogy nem szereti férjét, de ennél többet nem tud. Az egyik tanu még kijelentette pótlólag, hogy Kovácsné egyszer kijelentette neki, hogy Aradra megy s egy kuruzslóasszonyt keres fel, de hogy miért, nem tudja.

godt lelkiismerettel vallomást tenni az ügy tüzetes ismerete nélkül. Tudnia kell az összes körülményeket és csak akkor adhat véleményt. Kéri, hogy engedjék meg véleményének írásban való benyújtását. Utána dr. Bradean Athanáz hallgatják ki, aki kijelenti, hogy

véleménye szerint nem történt mérgezés.

Az orvosi gyakorlat szerint 1—5 milligramm arzén mérgezést, 10 milligramm halált okoz.

Mager dr. elnök felolvassa dr. Ferenczi írásban tett vallomását, amelyben kijelenti, hogy mérgezési tüneteket állapított meg a betegben. Majd a védelem kérdésére Bradean dr. kijelenti, hogy az emberi test is tartalmaz egy bizonyos arzénmennyiséget, sőt a színezett italok, ezenkívül orvosságok is arzéntartalmuk.

Avramescu dr.: Mennyi az a napi dózis, amit orvos adhat betegnek?

Bradean dr.: Öttized milligrammtól másfél milligrammig.

Moldovan György dr. kijelenti, hogy tudni kell az elhunyt testsúlyát is, valamint korát és testi állapotát, hogy véleményt mondhasson. Avramescu dr. védő hivatkozik arra, hogy az asszony már február óta vizsgálati fogságban van és kéri a bíróságot, folytassa a tárgyalást. Rövid tanácskozás után a bíróság december 18-ikára halasztja a tárgyalás folytatását s ezen időpontig az orvosszakértőknek be kell nyújtaniuk írásban véleményüket.

Nagyarányu ókori aranylelet Egyiptomban

Kairóból jelentik: Tel el Amarában óriási értékű ókori leletre bukkantak. A lelet 23 rud aranyból áll, számos arany- és ezüst-tárgyból. Valószínű, hogy az értékes dolgokat az ókorban egy tolvaj ellopta és elásta, de mert nem tudta azokat kiásni, a tárgyak az utókorra maradtak.

Budapestben nyomoznak tovább a lainzi gyilkosság ügyében

Tisztázni kell Fellner András előéletét és alibijét — Bauer Gusztáv zenét szerez a börtönben — Aprilisban lesz az újabb főtárgyalás

Bécsből jelentik: Emlékeztetes, hogy a lainzi gyilkossággal gyanúsított Bauer Gusztáv ügyének tárgyalását félbeszakították, illetve elhalasztották a bizonyítás kiegészítése céljából. A bécsi törvényszék ugyanis úgy határozott, hogy Fellner András alibijét Olaszországban meg fogja vizsgálni.

Az Aradi Közlöny bécsi tudósítója úgy értesül, hogy a Bauer-ügy vizsgálatával megbízott osztrák vizsgálóbíró

a jövő hét folyamán Budapestre utazik, hogy ott Fellner András előéleté dolgában vizsgálatot folytasson.

Az osztrák vizsgálóbíró Budapestről Triesztbe megy, ahol az olasz tanukat fogja Fellner András alibije ügyében kihallgatni. Ugy a magyar, mint az olasz hatóságok rendkívül előékenyen viselkedtek az osztrák hatóságokkal szemben és belegyeztek abba, hogy az osztrák vizsgálóbíró idegen hatóság léte Magyarországon, illetve Olaszország területén hatósági jogkörrel vizsgálati funkciókat végezhessen. Ebben az ügyben az olasz külügyminisztérium jóváhagyására volt szükség, mert egyébként a háború óta olaszvá vált Triesztben csak a prefektura-közbenjöttével lehetett volna a vizsgálatot lefolytatni, ami nagy idővesztéssel járt volna.

Fellner András azt állítja, hogy a lainzi gyilkosság napján Odersóban, Velence mellett automobilbaleset érte. Az olasz hatóságok és a bécsi vizsgálóbíró között az utolsó hetekben történt levelezés során megállapodtak abban, hogy a tanukat, akik az odersói állítólagos balesetnek tanúi voltak, Triesztbe idézik és ott fogja őket az osztrák vizsgálóbíró kihallgatni.

A külföldön végzendő vizsgálat mellett döntő fontosságuk van azoknak az újabb osztrák tanúknak, akiket a vizsgálóbíró szükségesnek tart kihallgatni. A kihallgatandó tanúk között két döntő tanu van. Az egyik egy bécsi tanító, aki azt állítja, hogy Bauer Gusztávot 1927. július 17-én, a lainzi gyilkosság napján az Allgemeines Krankenhausban, Bécs legnagyobb kórházában látta, amint meglátogatta beteg bátyját.

A másik koronatanu egy gyümölcs- és cukorkaárus bódé tulajdonosnője, akinek bódéja a lainzi vadaskert közelében van és aki azt állítja, hogy a gyilkosság napján Bauer Gusztáv egy hölgy kíséretében délután 4 órakor epret vásárolt nála. Ennek a tanúnak a vallomása azért fontos, mert

a meggyilkolt Schaeffner Kitty gyomrában a boncoláskor epermaradványokat találtak.

Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztősége egyébként úgy értesült, hogy a tárgyalás elha-

Saljapin két millió frank kártérítést kér a szovjettől

Párisból jelentik: Ma kezdte meg a törvényszék Saljapin perének tárgyalását, amelyet a szovjet ellen indított, miután a Priboi nevű szovjet-kiadó cég az ő akarata ellenére, nyilvánosságra hozta visszaemlékezéseit és ez a könyv 60 ezer példányban került forgalomba. Saljapin két millió franc kártérítést kér.

lasztása és a vizsgálat kiegészítése, illetve újból való megkezdése Bauer Gusztávot az első időkben katasztrófálisan érintette. Az utóbbi hetekben azonban ez a rossz kedélyállapot lényegesen megjavult. A másfélévi fogság Bauer Gusztávot teljesen hozzászoktatja a börtönélethez és most ismét

kedvenc szórakozásának, a zenének el és ideje legnagyobb részét zeneszerzéssel tölti.

Ezenfelül az ügyészség különféle kedvezményekben részesíti, ami természetesen szintén hozzájárul ahhoz, hogy kedélyállapota jobb legyen. Így minden héten alkalma van rokonait és közeli ismerőseit fogadni és az utóbbi időben védőjével, Schönbrunn dr.-ral, aki Bécs egyik legtekintélyesebb és legelőkelőbb ügyvédje, négyszemközt is tudott tanácskozni és veje egyedül tanulmányozhatta a főtárgyalási jegyzőkönyvet.

Az értesülések szerint a vizsgálat még hónapokig fog tartani. A vizsgálat tartama alatt az osztrák törvények értelmében a bécsi lapok egyetlen szót sem közölhetnek a vizsgálat menetéről.

Bizonyosra veszik, hogy a vizsgálat a jövő év márciusában lezárul és az újabb főtárgyalást április folyamán meg lehet majd tartani.

UJSÁG

MINDEN
SZOMBATI
SZÁMÁBAN

INGYEN

MÉLYNYOMÁSÚ, KÉPES

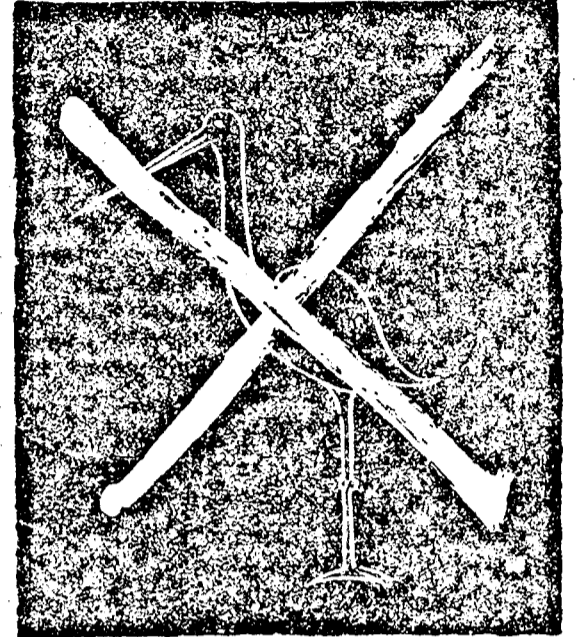
RÁDIÓ-

MELLÉKLET

TELJES MŰSORRAL

Előfizetni lehet: Sándor Iván hírlapiroda,
Löbl hírlapiroda aradi cégeknél

Semeri
BIZTONSÁG-TABLETTÁK

Semeri
BIZTONSÁG-TABLETTÁK

Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában

Karácsonyi társasutazás Budapestre és Bécsbe

Lökösházán át — Állampolgársági, személyi
azonossági és katonai bizonylattal

December 15-én, hétfőn délután 6 óráig bezárólag vétetnek fel a jelentkezések a karácsonyi csoportos utazásra, a Künstler Vizum- és Utazási Irodában, mint kizárólagos jelentkezési helynél. A közeljövőben várható hatalmas utlevélilletékelés miatt, intenzívebb az érdeklődés e valóban olcsó társasutazásra, mely az egyetlen utazás Aradról, melynek utiránya Curtici—Lökösházán át vezet. Budapestre 1200 lejért utazhat, mely árban a határtól, vissza a határig, a III. oszt. gyorsvonatra szóló jegyen kívül, a közös utlevél és vizum díja is benne van. Ezenkívül az utas jogosított színházi- és bevásárlási kedvezményekre, amely kedvezmények további 25 százalékkal olcsóbbítják az utazást. Indulás december 25-én, a reggeli gyorsvonattal, érkezés január 1-én, az éjjeli gyorsvonattal.

Künstler Vizum- és Utazási Iroda a jelentkezések felvételére holnap, vasárnap délelőtt 9—12 óra között inspekción tart és a jelentkezéseket ez időben is felveszi.

Miután a jelentkezések határideje véglegesen december 15. kéretnek az utazni szándékozók, hogy ezidőig irataikat adják át és bizonyosságot szereznek arról, ami megveszerte a közindatba ment át, hogy ténylegesen a legolcsóbb az utazás akkor, ha vizumait és utazását a Künstler-iroda bonyolítja le.

MAGYAR VAGY és szent kötelességed magyar anyanyelvűnek és magyar nemzetiségűnek állani magad. Ne fejedd el, hogy vallomással nemesak a magad sorsáról hanem gyermekeid jövőjéről is döntesz. Magyar légy mindhalálig s vedd le az Isten!

**Már csak
8
nap van**

1930. december 21-én huzása
a 100 lejes kolozsvári **Mentő Sorsjegyeknek**
Nyereményeket ALBINA BANK fizeti.

Főnyeremény 1 millió lej

Sorsjegy kapható Aradon: trafikok, borbély és órák üzletekben.
Főbizományos: **Eckstein Tivadar**, Arad, Str. Ioan Weitzer 12.
Vidéki rendeléseket 117 lej előzetes beküldése ellenében
Sorsjegyiroda Cluj. Str. Memorandului 16. eszközli.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A magas tarifa miatt teljesen megszűnik a román faexport

Rendelet, amely súlyosan érinti az aradi és aradkörnyéki fakereskedelmet. Magyarországon rendszabályokat léptetnek életbe, hogy a romániai fa be ne mehessen. Az elveszett export-lehetőség fáj, de a szegény ember mégis örvend, hogy olcsóbb lesz a tüzelője

Részletesen beszámolt az Aradi Közlöny már arról, hogy a tüzifa exportja elé a MAV szinte leküzdhetetlen akadályokat gördített. A magyar államvasutak annyira leszállította tüzifaszállítási tarifáját, hogy ma már Magyarországon jobban konvenitál a dunántúli fa, mint a romániai, mert a román fát a határig magas vasuti tarifa terheli. Ebben a kérdésben többen felkeresték már a kereskedelmi és közlekedésiügyi minisztereket, de ennek a küldöttségjárásnak semmi eredménye sem volt, mert a CFR nem hajlandó a tüzifa magas szállítási díjait mérsékelni.

A CFR gátó tarifáján felül, most egy újabb és szinte súlyos akadály jelentkezett. A magyar fakereskedők megállapították, hogy egyrészt az enyhe tél miatt, másrészt pedig a magyar fogyasztóközönség pénztelensége folytán, a fa alig fogy és rengeteg külföldről szállított fa fekszik az egyes magyarországi vasuti állomásokon, mert ezt a fát nincsen ki nek eladni, sőt a fuvarát sem tudja a magyarországi kereskedő kifizetni.

Eppen ezért kormánykörökben akció indult meg, hogy a megcsökkenett fogyasztás első sorban is a magyarországi készleteket és főként a magyarországi termelést fogyassza és ezért olyan intézkedéseket akarnak életbe léptetni,

amelyek mellett Romániából egyetlen vagon fa sem talál majd piacot. Elsősorban is ki akarják mondani, hogy Buda-

pest város területére ötven kilométeres körzelenél messzebbi állomásról nem szabad a jövőben bükktüzifát beszállítani, ami annyit jelent, hogy mindazok a famennyiségek, amelyek Magyarország különböző határállomásaira, vagy pedig a határ mentén valamelyik nagyobb városban fekszenek, hogy alkalmas időben vevőt találva, Budapestre szállíthassák, Budapest területére be nem mehetnek.

Ezenfelül ki akarja ez a miniszteri rendelet mondani azt is, hogy sehol Magyarországon a jövőben bükktüzifát árusítani nem szabad, hanem csakis olyan fát, amely cserfával kevert. Ennek a rendelkezésnek az volna a célja, hogy a magyarországi cserifa készletek elfogyjanak és hogy Románia, amely alig tud cserifát exportálni, ne tudjon a cserfával kevert bükktüzifa szállításának megfelelni.

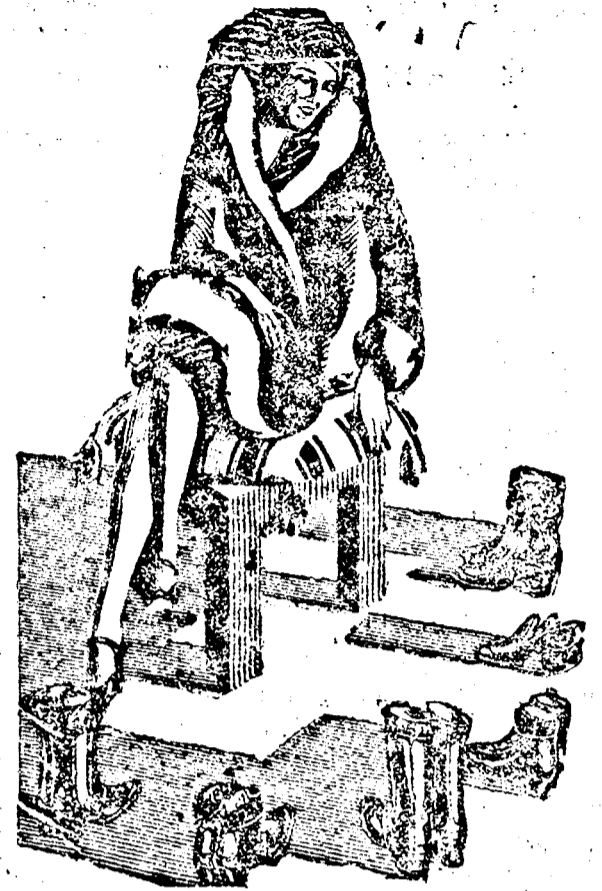
Feltétlenül nagy veszteségeket jelent Aradra és környékére ez a most tervezett magyarországi rendelet és egészen bizonyos, hogy amennyiben ebből a tervezetből tényleg rendelet lesz, egyetlen vagon tüzifa sem tud majd a határon átmenni, de az is bizonyos, hogy ennek a veszteségnek vannak majd előnyei is, amennyiben itt, benn a városban megolcsóbbodik a tüzifa ára, mert azt a mennyiséget, amely ki van termelve és amely most áll kitermelés alatt, valahol csak el kell adni. Mivel ez a mennyiség ennek az országnak sok, nagy lesz a kínálat és így természetesen a fa árának jelentősen le kell szállani.

nopolizálja ezt az ipart. Ennek legkézenfekvőbb bizonyítéka — mondotta az igazgató —, hogy egy pár hónapal ezelőtt ugyanezek a malmok megjelentek az egyes bucaresti-i malmokban, így Assan, a Decebal, az Aluta, stb. malmokban is és a legényesebb kondíció mellett ajánlatot tettek arra, hogy megveszik azokat. Az egyes malmok vezetői azonban visszautasították ezeket az ajánlatokat és biztos ez juttatta aztán a külföldi tőkések csoportját arra az elhatározásra, hogy a szindikalizálás formájában próbálják maguknak megszerezni az egyes malmokat.

Negel igazgató leleplezése a fővárosban óriási feltűnést keltett és úgy politikai, mint gazdasági körökben felkavart érdeklődéssel várják a fejleményeket.

— A Pesti Tőzsde új száma szűkebb információkat közöl a Nováról, a Trésztől, a Fővárosi Malomgyűlésben történt elnökválasgról, a Hazai Áruhírel intézetről, a fővárosi kötvények valorizálásáról, az új városi házi vezetőről, a Jura közgyűléséről, a pénzintézetek osztalékáról, stb. Érdekes textil, vás- és gépipari, biztosítási, vegyszeti, áruipari, vidéki hitelről rovatok egészítik ki a lapot, amelyben rengeteg érdekes olvasnivaló és hasznos információ van.

— Aláírták az olasz-orosz gazdasági egyezményt. Moszkvából jelentik: Hivatalos jelentés szerint a szovjet kormány és az olasz kormány között létrejött egyezményt aláírták, ami lehetővé teszi, hogy a szovjet kormány kibővítsé olaszországi megrendeléseit. Olaszország ugyanis a szovjet megrendeléseket háromnegyed értékben garantálja az olasz cégeknek;

WIMPASSING

H6- és sárcipők

Szebbnél szebb divatos formában. Arban és minőségben mindent felülmul,

Valódi WIMPASSING-cipő csak a fenti csillagjelleggel.

Nagybani eladás: PALMA-KAUCSUK R.-T. TIMIȘOARA

Bonyolódik a helyzet a magyar-cseh kereskedelmi szerződés ügyében

Prágából jelentik: A magyar-cseh kereskedelmi szerződés ügyében még mindig nem jött létre megoldás és egyre bonyolódik a helyzet. Ma ülést tartott a republikánus és a kisparaszt képviselők klubja és olyan határozatot hozott, hogy a magyar-cseh kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalásokat minden engedmény nélkül kell folytatni.

Ugyanakkor értekezletet tartott a cseh-szlovák iparosok szövetsége is. Az értekezleten Preiss dr. kijelentette, hogy rendkívül sajnálatos, hogy a döntő tárgyalások akkor folynak, amikor a legnagyobb kedvezmény záradékával ideiglenes szerződést kellene kötni. Ennek az ideiglenes szerződésnek természetesen a Magyarországra való cseh kivétel 30 százalékos felemelésével kellene járnia.

— A kisiparosok is tiltakoznak a mai adórendszer ellen. Bucarestből jelentik: A Kisiparosok Országos Szövetsége december 14-én kongresszust tart, mely alkalommal az adó és a kisiparosságot sújtó adórendszer ellen fognak tiltakozni.

— 350 millió dollárt vesztek eddig az amerikai bankok betétesei. New-Yorkból jelentik: Az Egyesült-Államok legnagyobb bankjának fizetési képtelensége a tőzsdén óriás izgalmat keltett. Az USA-ban ez évben összesen nyolc bank lett fizetési képtelen és a betevők 350 millió dollár betétet vesztek. A bankbukás oka állítólag nem a Wallstreet válságában keresendő, hanem az ag-fárkriszisen.

— Harc a külföldi szövetek ellen — Indiában. Bombayből jelentik: A hindu sztrájkőrök egyre nagyobb hévvel folytatják működésüket, hogy a külföldi szövetek behozatalát meggátolják. Ma egy hindu sztrájkoló az idegen szövetet hozó teherautó elé feküdt, amely őt elgázolta és súlyos sebesüléssel vitték kórházba.

Külföldi pénzcsoport manővere a romániai malmok megszerzésére

Szenzációs leleplezések a malomtulajdonosok gyűlésén

Bucarestből jelentik: A gabona értékesítéséről szóló törvényjavaslat ellen a malmok részéről országsszerte mozgalom indult meg. Szerdán tartott ülésükön a malomtulajdonosok elhatározták, hogy kívánságaikat memorandum formájában juttatják el a kormánynak, legutóbbi gyűlésükön pedig szenzációs felszólalások hangzottak el az új gabonatorvényről. Ezen a gyűlésen Negel, a bucaresti-i Assanbank igazgatója tartott hatalmas beszédet. Az igazgató megemlíti, hogy egyes bucaresti-i lapok irtak arról, hogy a malomtulajdonosoknak egy küldöttsége jelent meg Madgearunál, amely a malmosok nevében kijelentette, a malomtulajdonosok többsége helyesli az új javaslatot. Negel a legerélyesebben tiltakozik ilyen beállítások ellen.

Az Assan-malom igazgatója rávilágít arra, hogy az az öt-hat malomtulajdonos senkitől sem kapott felhatalmazást fenti kijelentéseik tételére. Azonban ezek azok voltak, akik a kormánynak a szindikalizálásnak ezt a kényszerített módját ajánlották, még pedig azért, mert mögöttük egy idegen tőkések által alakult kongorcium áll, melynek célja, hogy a maga számára kaparintsza meg az összes romániai malmokat, hogy ezzel szinte a maga részére mo-

Eletfogytiglani fegyházra ítélték egy rablógyilkost

Elsőikön halálos ítéletet mondott ki a bíróság Pécsről jelentik: Láng Ferenc ez év tavaszán meggyilkolta a somogy megyei Bicsen községben a Haszlinger-házaspárt, amiért a törvényszék kötéltálati halálra ítélte. A tábla az ítéletet megerősítette. Ma a Kuria életfogytiglani fegyházbüntetésre szállította le azt, miután bebizonyult, hogy Láng Ferencet a háboru alatti fogságában keresztrefeszítették és idegrendszere emiatt súlyos rázkódáson ment keresztül.

Rádió műsor

Romániai idő. SZOMBAT, december 13.

Bucuresti. 13. Gramofon. 17. Sibiceanu-zenekar. Könnyű és román zene. 18.30. Sibiceanu-zenekar. 20. Gramofon. Verdi: Aiarcosbái című operája, közben hírek. — Budapest. 10.15. Hangverseny. 1.05. A rádió házkvartetűének hangversenye. 5.10. A Mária-kép legendája. Irtá és felolvassa Vécseyné Jankovics Lujza. 6. Versek. 6.30. A Fejes-szalonzenekar hangversenye. 7.30. „Luca papja”. Irtá és felolvassa Fábian Ernő. 8.30. Népszínműelőadás a Studióból. „Felső Klári”. 10.30. A magyar kir. Mária Terézia 1. honvédszalozzrod fuzós zenekarának hangversenye. Belgrad. 12.25. Gramofon. 13.35. Déli zene. 16.30. Gramofon. 18. Délutáni zene. 19. Gramofon. — Prága. 12.15. Gramofon. 13.30. Pozsony. 21. Deris-est. 22.30. Jazz két zongorán. — Wien. 12. Bécsi zene gramofonon. 13. Geiger-zenekar. 16.20. Dblíte doktor kalandjaiból. rádiójátéksorozat. 18.15. Darc Mária eselóművész előadása. 20.35. Fall Leó: „A szép Rízett” című háromfelvonásos és előjátékos operettje.

VASÁRNAP, december 14.

Bucuresti. 11.45. Egyházi ének. 12. Rádiózene. 13. Gramofon. 13.20. Gramofon. 16. Dinicu-zene-

kar, könnyű és román zene. 18.30. Dinicu-zenekar. 20. Gramofon. — Budapest. 11. Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál: Ravasz László dr. püspök. 12. Egyházi ének és szentbeszéd a királyi udvari és várplébánia templomból. Miald: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — A hangverseny szünetjében: „Budapest készül a karácsonyra”: (Heti krónika). Irtá és előadja: Papp Jenő, a „Magyarország” munkatársa. 3. Gramofonhangverseny. 4. A Rádió-élet gyermek-játzó órája. 5. Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása (Rádió Szabad Egyetem). 6.15. A Városi Színház együttesének műsoros estje. 8.15. Sporteredmények. 9.40. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Karnagy Berg Ottó. Közreműködik Budanovits Mária és Kálmán Oszkár, a m. kir. Operaház művészei. — Belgrad. 12. Gramofon. 13.30. Déli zene. 17. Nemzeti zene gramofonon. 21. Kamarazene. 22. Kabaré. 22.40. Gramofon. — Prága. 9. Gramofon. 11. Gramofon. 11.50—13. Kamarazene. Újabb cseh szerzemények. 13. Oratórium. A 28. szalozzrod déli hangversenye. 19. Karácsonyi dalok. 13. szám. 20—23. Novák: A lámpa című háromfelvonásos operája a Nemzeti Színházból. — Wien. 11.20. Springer: Hegedű- és orgonaverseny Krausler Hedvig hegedű- és Springer Miksa orgonaművész előadásában. 12.05. A wieni női szimfonikus zenekar hangversenye Lehner tanár vezényletével. 14.05. Verd: „Rigoletto” című operája gramofonon. 16.05. Geiger-zenekar. 18.30. Sedlak-Winkler-négyes. Maenen: Férő és nő, zongoratólós. 19. Felőra román zene zongorán. 1. Andriau: Szonátácska. 2. Jora: Hölgyem játékszerel. 3. Golestan: Téma változatokkal. 20.40. Holzer-zenekar. 21.30. Raimund: A vészhozó korona, tragikomikus varázsláték két felvonásban. 23.55. Korngold-jazz. Petrov Emil énekével. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK. Hamburg. 19.20. Dupuy: Csel és szerelem című operája. — Róma. 21.40. Lehár: A vig özvegny című háromfelvonásos operettje.

Az ARADI KÖZLÖNY szenzációs tartalmu, gazdag karácsonyi száma rendkívül érdekes cikkekkel, képekkel és rajzokkal illusztrálva jelenik meg.

A szerkesztésért időközben SALGÓ HENRIK felel.

5 és 8 NAPOS TÁRSASUTAZÁS KARÁCSONYKOR BUDAPESTRE és BÉCSBE

Részvételi díj:

Csak Budapestre és vissza határtól-határig 5 és 8 napra ... **1200** Lei
Határtól Budapestre és Bécsbe és vissza a román határig 5 és 8 napra ... **2750** Lei

Ezen összegben be foglaltatik a közös utalévek vizum és gyorskivonat költségei
8 napos utazás december 25 - jan. 1-ig.
5 napos utazás december hó 25 - 29-ig.
Személyazonossági, állampolgársági és katonai bizonyítványon kívül semmi más irat nem szükséges.
Elsősen jelentkezni december hó 15-ig
KÜNSTLER vizum és utazási irodában
Aradváros és megye kizárólagos jelentkezési helyénél, a legolcsóbb és legmegbízhatóbb utazási és vizumoztatóirodában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 8 Lei, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei A lezkisebb hirdetés ára 10 szöve hétköznap 40, vasárnap 50 Lei A vastagabb betűvel kiánt szavak alábuzandók Az apróhirdetéseket előre kell fizetni A kiadóhivatal fenntartja magát a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak választbélyeggel ellátott kérdézködékre válaszolunk Aláíratok tellés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151 A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

LEVELEZÉS.

UTTIARNAK. Szombaton nem utazom. Ne ezzen találokot, Aradon, hol marok? Öszirözsa. 4848

ALKALMAZÁS.

SOLFÓZÓ szakácsnő, lehetőleg német vagy román tudással. 15 re felvétetik. Capitan Theodoresou, Minorita-palota. 4840

LAKÁS.

KÉTSZOBÁS, fürdőszobás lakás butorral vagy butor nélkül a gör. katti. épületben. kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4827

KÉT szoba, konyhás I.ső emeleti lakás Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 300

VÉTEL ÉS ELADÁS.

INGYEN adok télliterral többet, ha 5 liter bort vásárol 12 lejestől feljebb. Strada Calvin 1. 4839

KÉTÜNÖ zongora, ebédlő, háló, olesón kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4821

NAGY KARÁCSONYI VASAR!

Bő választék: majolika dísz tárgyak, zenélő cigarettá tartó, ezüst tárgyak, ezüst evőeszközök, vitrin-tárgyak, gyönyörű vázák, vitrinek közimunkák, testmények, férfi és női bundák, tükrök, keleti és helyoen készített perzsasz nyegeek, antik órák, antik könyvazekrények, művirágok, álló villanylámpák, szalónok, evédlők, zongorák, hegedűs, violencel tükrök, függönyök fotelokban. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Szóchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

KERESSEK régi nemes magyar és más régi festők műveit, antik ezüst tárgyakat, márkás porcellanokat, gyári és perzsaszanyagokat, különböző mű:árgyakat stb. SALGONÉ, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Ianou Cimre ügyelni! (Szabdság-tér) 10. szám.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyílt Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 320—30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Dura-elemek a legjobb-bak. Engros és detail Varga és Rosenfeldnél a Központi szálló mellett

Oly gyönyörűen fest Hennával Winkler Teréz szalónja, Hogy divatszint csinál abból Patounak szabója.

Ondolás vízzel ...	Lei 30	Garantált tartós hajfestés Hennával v. Kommollal minden színben ...	Lei 250
Ondolás vassal ...	20	Bérletrendszer 10 sz.	160
Manieur ...	20		
Hajmosás ...	20		
Hajvágás ...	20		

S. Winkler Teréz női fodrász v. Kőlcsey-u. 11.

Fűszerüzlet berendezés teljes felszereléssel, u. m.: Schemter mérleg, ávozott pult, jégsezekrény, tizedes mérleg stb. darabonként is minden elfogadható árban, — üzletfelosztás miatt — eladó. Az áru is olesón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4849

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban olesón KAPHATÓK az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Alig használt 110—130 lóerős, kéthengeres eredeti

Diesel-motor

Guldner Aschaffenburg-gyártmány kedvező árban és előnyös fizetési feltételek mellett raktárról azonnal szállítható.

Industria Keresk. és Ipari R-T. Timi oara, Str. I. C. Bratianu No. 3.

ÜZLETEK.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelviség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÜZLETHELVISEG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kélmefestő és tisztítóüzlet volt. azonnálra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

HIRDESSZEN

a 45 éve fennálló

Aradi Közlöny

!! karácsonyi számában !!